

unica | **2016** **jaarverslag**

Jaarverslag 2016

Unica is met 14 vestigingen, 10 gespecialiseerde bedrijven, 3 regionale projectenbedrijven en meer dan 2.000 medewerkers de grootste zelfstandige technisch dienstverlener van Nederland. Unica biedt opdrachtgevers integrale, technologische oplossingen voor veiligheid, comfort & gezondheid, ICT en energie & duurzaamheid.

Voor meer informatie: www.unica.nl.

unica

samen maken we de toekomst

Inhoudsopgave

Voor Unica was 2016 het beste jaar in haar meer dan 80-jarig bestaan. De omzet groeide met meer dan 20% en de winst is meer dan verdubbeld.

De RvC is ervan overtuigd dat er uitstekende mogelijkheden zijn om de komende jaren verder te groeien als gespecialiseerde technisch dienstverlener van Nederland.

Woord van de directie	2
Profiel, kerncijfers en corporate governance	6
Profiel	7
Vijf jaar Unica Groep	9
Corporate governance	10
Organogram	11
Personalia directie en Raad van Commissarissen	12
Verslag van de Raad van Commissarissen	14
Verslag van de directie	18
Maatschappelijke waarde	19
Doeltreffend duurzaam	24
Bekwaam en betrokken	25
Vooruitblik 2017 en verder	29
Verslag van de Ondernemingsraad	30
Jaarrekening	34
Bijlagen niet behorende tot de jaarrekening	66

01

Woord van de directie

DE GROEPSDIRECTIE VAN UNICA, MET V.L.N.R. LAURENS DE LANGE (COMMERCE),
HERBERT RABELINK (TECHNISCH BEHEER), JOHN QUIST (CEO), BERT MOSER (CFO)
EN JAN VERVOORN (PROJECTEN).

Dit jaarverslag betreft een maatschappelijke en financiële verslaglegging over het jaar 2016. Voor de maatschappelijke verslaglegging wordt gerapporteerd conform de GRI-richtlijnen (Global Reporting Initiative). Naast de verslaggeving over financiële prestaties wil Unica ook transparant rapporteren over haar inspanningen voor de samenleving en haar ecologische prestaties.

Voor Unica was 2016 het beste jaar in haar meer dan 80-jarig bestaan. De (gefactureerde) omzet van € 357 miljoen (2015: € 292 miljoen) betekende een stijging van meer dan 20%. De nettowinst groeide van € 5 miljoen (2015) naar bijna € 12 miljoen in 2016. In 2015 werd de winst ook al verdubbeld, waarmee de winst van Unica in twee jaar tijd verviervoudigde. De sterke groeicijfers zijn gerealiseerd door autonome groei en de effecten van de acquisities van de Imtech Building Services portefeuille en Hellemans Consultancy. Die vonden plaats in 2015, maar de effecten hiervan werden goed zichtbaar in 2016.

Na jaren van krimp en faillissementen verbeteren de vooruitzichten op de markt waarop Unica opereert. Mede door maatschappelijk gedreven vraag komt er weer financiële ruimte voor het upgraden, verduurzamen en transformeren van bestaande gebouwen. Als integraal aanbieder van comfort, veiligheid, gezondheid en

duurzaamheid kan Unica zich in dit segment onderscheiden als kennispartner en haar klanten helpen om invulling te geven aan deze transformatie.

In 2016 heeft Unica deze rol regelmatig samen met ketenpartners ingevuld. Dergelijke allianties vergen aanpassingsvermogen van alle betrokken partijen. Met veertien vestigingen, drie regionale projectenbedrijven en tien gespecialiseerde bedrijven beschikt Unica over slagkracht, met een hoge mate van ondernemerschap en resultaatgericht handelen. Om het netwerk van Unica-bedrijven te ondersteunen is in 2016 geïnvesteerd in de Shared Services. Deze vormen een belangrijke basis voor het professioneel bedienen van klanten en medewerkers. »

Unica gaf ook in 2016 haar leidende positie als meest duurzame technisch dienstverlener vorm met concrete en tastbare oplossingen die impact hebben op de CO₂-reductie, het hergebruik van materialen en een meer doelmatige inzet van beschikbare middelen. Unica sloot zich onder meer aan bij de Transitiecoalitie, een samenwerkingsverband van Nederlandse bedrijven dat aanstuurt op de versnelling van de energietransitie. Unica wil initiatiefnemer zijn in de verduurzaming van gebouwen. Met haar langjarige passie voor duurzaamheid, diepe en brede kennis en bedrijfsomvang is Unica uitstekend gepositioneerd om haar klanten daarbij te begeleiden. De sterke groei resulteerde in 2016 in het aannemen

van veel nieuwe medewerkers, met daarbij de uitdaging om het karakter van een familiebedrijf te behouden. Het stabiele financiële fundament en de focus op de lange termijn onderstrepen dat. Ook het bijzondere Unica DNA met een grote onderlinge betrokkenheid draagt hieraan bij. Unica spant zich actief in om nieuwe medewerkers te vinden die haar DNA en dit gevoel versterken.

Versillende organisatieonderdelen dragen actief bij aan het onderwijsprogramma van diverse onderwijsinstellingen. De maatschappelijke verantwoordelijkheid voert verder: ook in de maatschappelijke omgeving tracht Unica haar betrokkenheid in woord en daad te

tonen. De Unica Foundation, die in 2017 haar tiende verjaardag viert, springt het meest in het oog. Ook op andere maatschappelijke vlakken draagt Unica bij aan de gemeenschap en de ontwikkeling van talent.

Met focus en passie op het gebied van veiligheid, comfort, gezondheid en duurzaamheid speelt Unica in op maatschappelijk actuele thema's.

Unica verwacht de komende jaren verder te groeien. Voor 2017 heeft Unica strategische acquisities op het oog, die haar portfolio versterken en Unica in staat stellen sneller te blijven groeien dan de markt. Met haar focus en passie op het gebied van veiligheid, comfort, gezondheid en duurzaamheid speelt Unica in op maatschappelijk actuele thema's. Unica kijkt dan ook met veel vertrouwen en plezier naar de toekomst, waarvoor het met haar visie, stabiliteit, innovatiekracht en slagvaardigheid goed is gepositioneerd.

Hoevelaken, 3 april 2017

drs. J. Quist MM, CEO
K.A.G. Moser MBA, CFO ■

HET HOOFDKANTOOR VAN UNICA GROEP IN HOEVELAKEN.

Interview

Thales en Unica: de kracht van samenwerken

Thales Nederland en Unica sloten in april 2016 een prestatiecontract met Defensie voor het Defensie Bewakings- en Beveiligingssysteem (DBBS). “Waar Unica en Thales samenkomen, daar gebeuren grootse dingen”, zegt Mark Donderwinkel, algemeen directeur van Thales Huizen en Thales Cryogenics in Eindhoven.

De combinatie Thales en Unica is de komende vijftien jaar verantwoordelijk voor de installatie, het beheer en het onderhoud van het DBBS. Dit nieuwe bewakings- en beveiligingssysteem wordt geïmplementeerd op zo'n 170 defensielocaties in Nederland.

Huwelijk

“Je kunt deze overeenkomst vergelijken met een huwelijk”, zegt Mark. “Dit is geen kortstondig project, maar een intensief, langdurig partnerschap. DBBS is een immens groot en complex project waar we ons tot minstens 2030 aan hebben verbonden. Thales en Unica vullen elkaar goed aan. Onze kracht is dat wij samen iets kunnen wat bijna niemand kan. We steken onze nek uit

en doen iets wat nieuw is in Nederland en nieuw is voor Defensie. Dat is leuk, maar ook heel spannend.”

Relatietips

Het vraagt grote inzet van alle partijen om een project als dit tot een succes te maken. Mark: “Essentieel voor elke relatie is dat je zorgt dat je elkaar niet onderweg kwijtraakt. Je moet continu feeling houden met elkaar en in gesprek blijven. Ook moet je soms over je eigen belangen heen kunnen stappen voor het hogere, gemeenschappelijke belang. Ik merk dat Unica en Thales elkaar steeds beter aanvoelen en praten met één stem. Dat is goed, want voor Defensie zijn Thales en Unica twee afdelingen binnen hetzelfde bedrijf.” ■

THALES

“Onze kracht is dat wij samen iets kunnen wat bijna niemand kan”

Mark Donderwinkel, Thales

Het uitgebreide interview leest u op www.unica.nl/jaarverslag2016.

02

**Profiel,
kerncijfers
en corporate
governance**

PROFIEL

UNICA GROEP

Unica Groep is een Besloten Vennootschap, statutair gevestigd te Zwolle. De aandelen in Unica Groep B.V. zijn voor 100% in handen van UniHold B.V., eveneens statutair gevestigd te Zwolle.

Unica Groep B.V. is houdstermaatschappij van de aandelen in onderstaande werkmaatschappijen:

- Unica Automatic Sprinkler B.V.
- Unica Ecopower B.V.
- Unica Fastcom B.V.
- Unica Installatietechniek B.V.
- Unica Networks & Services B.V.
- Unica Regeltechniek B.V.
- Unica Security B.V.
- Regel Partners B.V.
- Unica Schutte ICT B.V. (75%)
- Helhout Holding B.V. (55%)

Alle werkmaatschappijen zijn actief op het gebied van ontwerp, realisatie en beheer van technologische oplossingen voor de woon-, werk- en leefomgeving. Belangrijkste marktsectoren zijn zorg, onderwijs, overheid, retail, zakelijke dienstverlening, logistiek, industrie en ICT.

De operationele structuur bestaat uit drie projecten-bedrijven en veertien technisch beheerbedrijven, georganiseerd naar geografisch werkgebied. Daarnaast kent Unica tien landelijk werkende, gespecialiseerde technische bedrijven en is zij aandeelhoudster in diverse deelnemingen en samenwerkingsverbanden. Het geheel werkt als één netwerk samen. Het werkgebied beslaat voornamelijk Nederland.

De directie van de organisatie wordt gevormd door twee statutaire bestuurders en drie titulaire directeuren. Alle werkmaatschappijen rapporteren rechtstreeks aan een lid van de directie. De medezeggenschap van medewerkers is geregeld via de Ondernemingsraad. Het aandelenkapitaal is volledig vertegenwoordigd in de Raad van Commissarissen.

Tijdens de verslagperiode deden zich geen belangrijke wijzigingen voor in de aandelenstructuur.

Op www.unica.nl vindt u uitgebreide informatie over onze bedrijven, onze marktsegmenten en onze oplossingen. ■

Interview

Unica Foundation verbetert leefomstandigheden in Nepal

De stichting Unica Foundation steunt sinds 2007 gemeenschappen in afgelegen gebieden in Nepal met duurzame technologie en kennis.

Ramesh Paudyal, Country Manager Nepal, begeleidt de projecten ter plaatse.

“Een kleine ingreep heeft grote impact op honderden mensen”

Ramesh Paudyal,
Unica Foundation

De Unica Foundation richt zich op de basisbehoeften van de lokale bevolking. “We introduceren duurzame technologieën, zoals zonne-energie, omdat we uit ervaring weten dat dit op de lange termijn goed is voor de ontwikkeling van gemeenschappen”, zegt Ramesh. “Ook maken we mensen bewust van de vuistregels rondom gezondheid en hygiëne, zodat zij minder snel ziek worden. Daarnaast leren we ze hoe zij extra inkomsten kunnen genereren en hun omstandigheden kunnen verbeteren.”

Geluk in kleine dingen

In 2016 heeft de Unica Foundation een aantal dorpen, een ziekenhuis en een klooster voorzien van irrigatie-, drinkwater- en energievoorzieningen. Ook zijn er rookloze ovens geplaatst in het dorp Salyan. Met het drinkwater- en sanitatieproject Kalika maakt de stichting

schoon drinkwater beschikbaar voor meer dan 1.700 mensen in het Kaski-district. Ramesh is blij met deze resultaten. “Ik voel me trots als ik projecten bezoek, met de lokale bevolking praat en met eigen ogen zie hoe het leven van honderden mensen enorm verbetert dankzij een relatief kleine technische ingreep. Het is geweldig om in Chepang kinderen naar school te zien gaan met onze zonnelamp Tuki. Als ik de stralende lach op hun gezichtjes zie, besef ik: geluk zit in kleine dingen.”

Betrokkenheid

Met de Welloop sponsorloop 2016 is € 14.608,25 opgehaald voor het Kalika-project. Ramesh: “Ik was erbij, geweldig hè? Zo'n mooie opbrengst laat zien hoe gul en betrokken Nederlanders zijn. Ik wil iedereen die ons steunt hartelijk bedanken en kan verzekeren dat het geld goed en transparant wordt besteed.” ■

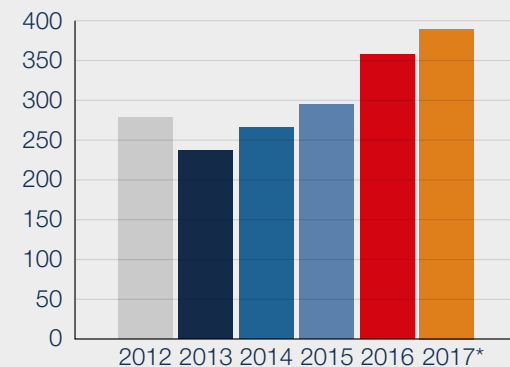
Het uitgebreide interview leest u op www.unica.nl/jaarverslag2016.

VIJF JAAR

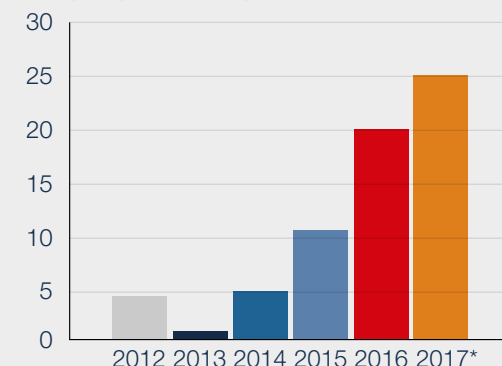
UNICA GROEP

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015	2014	2013	2012
Winst- en verliesrekening					
Gefactureerde omzet	356.636	292.114	262.108	235.433	275.607
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA)	20.222	11.700	5.086	796	4.082
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen goodwill (EBITA)	17.489	9.151	3.488	-1.147	1.987
Bedrijfsresultaat na afschrijvingen goodwill (EBIT)	16.682	8.425	2.573	-2.062	1.020
Resultaat voor belastingen (EBT)	17.371	8.330	3.385	-1.915	2.804
Netto-winst	11.963	5.224	2.356	-1.276	1.741
Cashflow	15.503	8.499	4.869	1.582	4.803
Balans					
Immateriële vaste activa	4.594	5.128	2.126	3.041	4.056
Materiële vaste activa	7.666	6.044	3.980	4.434	5.860
Financiële vaste activa	1.280	1.942	4.713	5.563	4.955
Totaal vaste activa	13.540	13.114	10.819	13.038	14.871
Voorraden	1.453	2.053	1.886	1.964	2.165
Vorderingen	58.377	56.258	52.873	48.794	55.605
Liquide middelen	25.336	18.918	13.858	8.722	1.185
Totaal vlottende activa	85.166	77.229	68.617	59.480	58.955
Totaal activa	98.706	90.343	79.436	72.518	73.826
Aandelenkapitaal	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Reserves	23.621	19.658	16.434	16.078	17.354
Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen	33.621	29.658	26.434	26.078	27.354
Aandeel van derden in het groepsvermogen	1.508	1.370	0	0	0
Voorzieningen	2.859	3.225	2.795	3.421	3.744
Kortlopende schulden	60.718	56.090	50.207	43.019	42.728
Totaal passiva	98.706	90.343	79.436	72.518	73.826
Liquideits- en solvabiliteitsratio's					
Current ratio	1,40	1,38	1,37	1,38	1,38
Solvabiliteit	34,1%	32,8%	33,3%	36,0%	37,1%
Rendementsratio's					
Rendement voor belasting	4,9%	2,9%	1,3%	-0,8%	1,0%
EBITDA-marge	5,7%	4,0%	1,9%	0,3%	1,5%
Rendement eigen vermogen	35,6%	17,6%	8,9%	-4,9%	6,4%
Investerings					
Investerings materiële vaste activa	3.685	2.463	1.162	517	2.384
Investerings immateriële vaste activa	273	2.723	0	0	100
Aantal werknemers einde boekjaar (FTE)	2.017	1.846	1.540	1.545	1.673
Ziekteverzuim	4,5%	4,3%	3,8%	3,6%	4,3%

Omzetontwikkeling
(in miljoenen euro's)

Ontwikkeling EBITDA
(in miljoenen euro's)

* Prognose

CORPORATE GOVERNANCE

UNICA GROEP

Directie

De statutaire directie bleef ongewijzigd en bestond het gehele jaar 2016 uit de heer drs. J. Quist MM (CEO) en de heer K.A.G. Moser MBA (CFO).

Raad van Commissarissen

De samenstelling van de Raad van Commissarissen was in 2016 ongewijzigd: de heer ir. A.C. van Rhee (voorzitter), de heer drs. H. ten Hove en de heer ir. D. van Vliet. De raad vergaderde vijfmaal in een constructieve sfeer. In deze vergaderingen werd telkens een specifiek thema

besproken, zoals commercie, productie, speciale projecten, personeel en strategie. Ook werd gezamenlijk een werkbezoek gebracht aan een Unica-project. Eenmaal werd vergaderd met een vertegenwoordiging van de Ondernemingsraad. In 2017 wordt een vergelijkbaar programma gehanteerd.

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) kwam zes keer samen voor overleg. In 2016 kwamen diverse onderwerpen aan bod die adviesplichtig dan wel instemmingsplichtig waren.

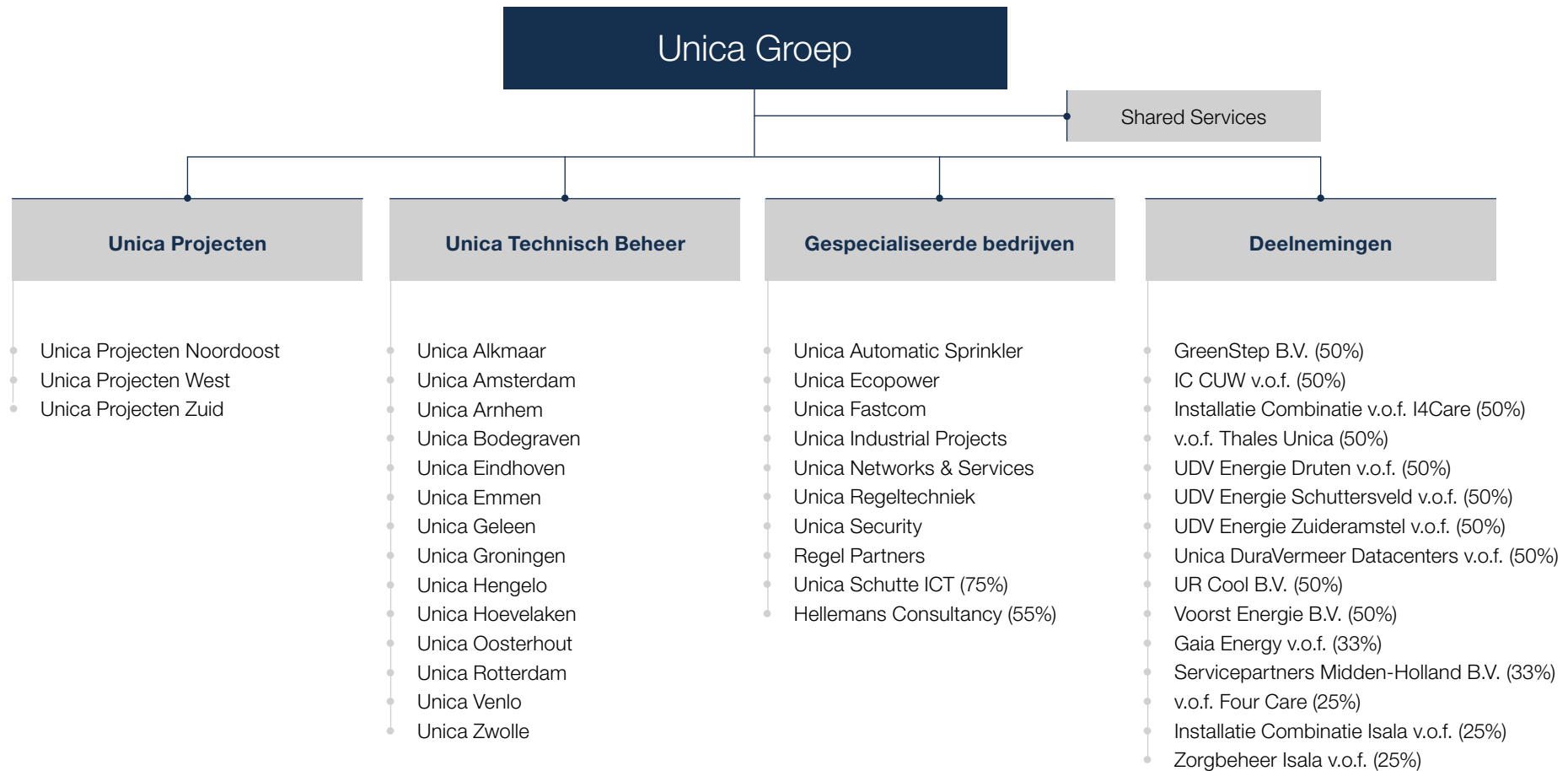
Vrijwel alle aanvragen hebben in goed overleg tussen de bestuurder en de OR hun uiteindelijke vorm gekregen.

Naast de OR kent Unica nog een medezeggenschapsorgaan in de vorm van een personeelsvertegenwoordiging binnen Regel Partners B.V. ■

ORGANISATIESTRUCTUUR

UNICA GROEP

PERSONALIA

DIRECTIE EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

	NAAM EN ACHTERGROND	M/V	GEB. JAAR	(NEVEN)FUNCTIES
 	Statutaire directie drs. J. Quist MM CEO	M	1960	
	K.A.G. Moser MBA CFO	M	1960	Unica Foundation, penningmeester
  	Raad van Commissarissen ir. A.C. van Rhee Voorzitter (Her)benoemd 2016 Aftredend 2020	M	1945	Canister Solutions B.V., directeur International Exhaust Holding NV, directeur TechnoStars B.V., vicevoorzitter RvC Mignot & De Block B.V., voorzitter RvC
	drs. H. ten Hove Benoemd 2014 Aftredend 2018	M	1952	Kendrion, voorzitter RvC SPG Prints, commissaris Economic Board Regio Zwolle, voorzitter Hogeschool Windesheim, Zwolle, gastdocent Stichting Aandelen Remeha, voorzitter
	ir. D. van Vliet (Her)benoemd 2013 Aftredend 2017	M	1947	UniVastgoed B.V., directeur Unica Foundation, voorzitter IJssel Technologie B.V., commissaris ITM Group B.V., commissaris Dutch Green Building Council, voorzitter

Interview

De bijzondere samenwerking tussen Technische Unie en Unica

Unica en Technische Unie doen al decennialang zaken met elkaar. “Er is echt een klik”, zegt Bas Schröder, Directeur Verkoop National Accounts en Business Management bij Technische Unie. “We denken allebei proactief mee met onze klanten en willen gemak brengen in de business.”

De samenwerking tussen Technische Unie en Unica is gestoeld op een diepgaande relatie, waarbij beide partijen in elkaar investeren en elkaar succes gunnen. Dat is volgens Bas vrij bijzonder.

Op de voet

“Vanuit Unica-locaties in het hele land komen dagelijks bestellingen bij ons binnen. Om alles goed te laten verlopen, hebben we de bestelsystemen van Unica geïntegreerd in onze processen. Daarnaast ondersteunen we Unica bij grote, complexe projecten. Normaal gesproken leveren we onze producten tot aan het hek, maar met bouwplaatslogistiek gaan we verder. We bundelen materialen in pakketten, soms ook met producten van andere leveranciers, en leveren die op de juiste locatie van de

bouwplaats tot aan de voeten van de monteur. Dit doen we bijvoorbeeld ook bij de bouw van het nieuwe Amphia Ziekenhuis in Breda. Unica en Technische Unie trekken echt samen op en dat vind ik geweldig.”

Nek uitsteken

Bas waardeert het open en transparante karakter van Unica. “Bovendien vind ik Unica een heel gedreven, ambitieus en vernieuwend bedrijf. Ze durft echt haar nek uit te steken. Dat zag je bijvoorbeeld in de aanloop naar het ambitieuze defensieproject DBBS. Unica durfde dit enorme project aan en dat heeft ons allebei verder geholpen. Elkaar iets gunnen en vooruit helpen in de steeds technischer en complexer wordende bouwwereld. Dat is waar het volgens mij allemaal om gaat.” ■

Technische Unie

“Hoe Unica en Technische Unie samen optrekken vind ik geweldig”

Bas Schröder,
Technische Unie

Het uitgebreide interview leest u op www.unica.nl/jaarverslag2016.

03

Verslag van de Raad van Commissarissen

De directie heeft de jaarrekening 2016 opgemaakt. Deloitte Accountants heeft de jaarrekening gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. De raad heeft de bevindingen in aanwezigheid van de directie met de accountant besproken en de jaarrekening op 3 april 2017 ondertekend. Wij stellen de aandeelhouders voor om de jaarrekening aldus vast te stellen en het voorstel voor resultaatbestemming van de directie te aanvaarden. Tevens bevelen wij aan decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beheer en aan onze raad voor het gehouden toezicht.

De samenstelling van onze raad bleef in 2016 ongewijzigd. Stabiliteit van onze raad is een randvoorwaarde in de huidige fase van de transitie van Unica naar een snel groeiende, klantgerichte en kennis gedreven organisatie. In de toekomst zal de raad zeer waarschijnlijk worden uitgebreid met relevante competenties. De raad kent geen separate commissies. De commissarissen hebben wel verschillende aandachtsgebieden.

Ook de samenstelling van de statutaire directie van de vennootschap en de groepsdirectie bleef gelijk. De groepsdirectie bestaat naast de statutaire directeuren John Quist (CEO) en Bert Moser (CFO) uit Jan Vervoorn

(Projecten), Herbert Rabelink (Technisch Beheer) en Laurens de Lange (Commercie).

De raad vergaderde in 2016 vijfmaal (regulier) in aanwezigheid van de directie. Naast de vaste agendapunten – financiële resultaten, orderontwikkeling, kwartaalreviews van de vestigingen, het jaarverslag en de begroting voor het komende jaar –, waren er ook bijzondere aandachtspunten. Zo kwamen de strategische herijking, het ICT-beleid, het toekomstperspectief van de datacenter-activiteiten, acquisitievoorstellen en de voortgang van de organisatieontwikkeling eveneens ter sprake. Voor haar jaarlijkse bezoek aan een toonaangevend project koos de raad dit keer voor het nieuwe Schiphol Hilton Hotel. Ook wisselde de raad zoals altijd een keer van gedachten met de Ondernemingsraad.

In 2016 nam de omzet van Unica sterk toe. Dat kwam zowel door autonome groei als door de overgenomen activiteiten van Imtech Building Services en de acquisitie van Hellemans Consultancy, beide in 2015. Door vroeg in te zetten op aanpassing van de capaciteit voor de nog steeds zwakke projectenmarkt, aanscherping van het profiel, procesverbetering van de technisch beheer-activiteiten en versterking van de commerciële slagkracht profiteerde Unica in 2016 volop van het economisch >>

herstel. De gestelde ondernemingsdoelen inzake omzet, rendementsverbetering en orderontvangst werden ruimschoots gehaald, mede door een goede dynamiek van zowel management als uitvoerende medewerkers. Technisch beheer zette de grootste stap voorwaarts. De specialistische bedrijven verbeterden hun sterke performance opnieuw. Het projectenbedrijf had, ondanks hoopgevende verbeteringen in enkele regio's, te maken met forse uitdagingen in een nog altijd moeilijke markt. Er zijn binnen Unica verdere verbeteringen mogelijk, zodat de directie ook de komende jaren omzet- en

rendementsgroei verwacht. Unica ontwikkelt zich steeds duidelijker van installateur tot allround technische dienstverlener, die haar klanten op het gebied van zorg, comfort, veiligheid, ICT en duurzaamheid professioneel kan ontzorgen. Met deze profilering voorziet Unica in een groeiende behoefte.

In 2017 zal onze raad samen met de directie keuzes maken voor de langetermijnstrategie van de onderneming. In de aanloop hiernaartoe hebben we in samenwerking met de directie en ondersteund door de externe

consultants Roland Berger en Ordina het afgelopen jaar analyses gemaakt, verkenningen uitgevoerd en voorstellen uitgewerkt. Dit alles heeft ons gesterkt in de overtuiging dat er uitstekende mogelijkheden zijn om ook de komende jaren het rendement te verbeteren en verder te groeien als gespecialiseerde technisch dienstverlener in Nederland.

De ondernemingsdoelen inzake omzet, rendementsverbetering en orderontvangst werden ruimschoots gehaald.

Wij zijn onze groeiende klantenkring zeer erkentelijk voor hun vertrouwen in Unica. Wij danken de Ondernemingsraad voor haar altijd kritische, maar vooral ook constructieve opstelling in het belang van Unica en haar medewerkers. Tot slot bedanken we de directie, het management en alle medewerkers voor hun inzet, creativiteit en prestaties, die hebben bijgedragen aan de sterke groei van Unica in 2016.

Hoevelaken, 3 april 2017

ir. A.C. van Rhee, voorzitter
drs. H. ten Hove
ir. D. van Vliet ■

Interview

Samen inspelen op de opleidingsbehoefte van de branche

Opleidingsinstituut Avans⁺ ontwikkelde samen met Unica en andere installatiepartners de postbacheloropleiding Maintenance management installatietechniek. “Een goede ontwikkeling voor de hele branche”, vindt Marianne van Meel, projectleider Installatietechniek bij Avans⁺.

Avans⁺ ontwikkelt samen met het bedrijfsleven specialistische (post)bachelor- en masteropleidingen. Uit een sparringessie met Unica bleek dat er behoefte was aan kennis en vaardigheden om medewerkers én de branche beter voor te bereiden op de nieuwe manier van omgaan met onderhoud en beheer. “Opdrachtgevers willen niet meer ‘uurtje factuurtje’, maar zoeken een duurzame samenwerkingspartner”, zegt Marianne. “Een partij die verstand heeft van techniek én die op bedrijfskundig niveau kan meepraten en meedenken in het kader van meerjaren onderhoud. De installateur wordt steeds meer een adviseur. Denken vanuit klantwaarde; daar ligt in de toekomst de meerwaarde voor installatiebedrijven.”

Hart voor het vak

In 2015 ging de opleiding Maintenance management installatietechniek van start. In november 2016 startte de tweede lichting en inmiddels is er ook een incompany-programma. Marianne: “Deze opleiding is uniek in Nederland en ontwikkeld in samenwerking met én voor de branche. Het was mooi om te ervaren dat medewerkers van Unica vanuit een intrinsieke motivatie hieraan een actieve bijdrage wilden leveren. Bij het ontwikkelen van de opleiding werd ik continu geïnspireerd door het enthousiasme van Unica. Als je dan een fantastische terugkoppeling krijgt van deelnemers die vertellen dat de opleiding ze verder heeft gebracht in professioneel opzicht én als mens... Dat is voor mij het mooiste compliment dat je kunt krijgen.” ■

avans⁺
improving professionals

“Het enthousiasme
van Unica
inspireert mij”

Marianne van Meel, Avans⁺

Het uitgebreide interview leest u op www.unica.nl/jaarverslag2016.

04

Verslag van de directie

MAATSCHAPPELIJKE WAARDE

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Economische prestaties en resultaten

De Nederlandse economie deed het goed in 2016. De voor Unica belangrijke utiliteitsmarkt had het voor wat betreft nieuwbouw nog steeds moeilijk. De belangstelling voor het upgraden, verduurzamen en transformeren van lege gebouwen begon wel langzaam toe te nemen.

Het klimaatakkoord, dat in december 2015 werd gesloten in Parijs, fungeerde in 2016 als een aanjager voor de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstituten. Deze positieve ontwikkeling leidde onder meer tot de vorming van de Transitiecoalitie. Dit is een organisatie van zo'n vijftig bedrijven, waaronder Unica, die de overstap op duurzame energiebronnen wil versnellen.

Daarnaast werd (en wordt) de wet- en regelgeving op het gebied van de klimaatdoelstellingen verder aangescherpt. Zo dient elk kantoor in Nederland in 2023 energielabel C of beter te hebben. Dit betekent dat een groot aantal kantoren, met een totaaloppervlak van circa 43 miljoen m², energiezuiniger moet worden gemaakt.

Kortom, de marktvooruitzichten zijn goed. Tegelijkertijd moet vastgesteld worden dat Unica in 2016 in een markt opereerde waar voor de totale markt de omzetgroei laag

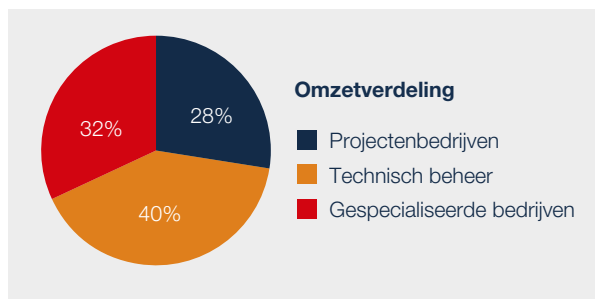
was en de marges nog steeds onder druk stonden. In deze markt realiseerde Unica het afgelopen jaar sterke groeicijfers.

Unica boekte in 2016 een omzet van € 357 miljoen (2015: € 292 miljoen); een stijging van meer dan 20%. De nettowinst verdubbelde ruim van € 5 miljoen in 2015 naar bijna € 12 miljoen in 2016. In 2015 werd de winst ook al verdubbeld. Daarmee is de winst van Unica in twee jaar tijd verviervoudigd.

Met deze resultaten was 2016 voor Unica het beste jaar in haar meer dan 80-jarig bestaan. De omzetstijging en resultaatverbetering werden gerealiseerd door een combinatie van autonome groei, de effecten van de acquisitie uit het faillissement van Imtech Building Services en de acquisitie van Hellemans Consultancy. Deze acquisities vonden in 2015 plaats, maar de effecten hiervan werden pas in 2016 zichtbaar.

Unica behoort met deze resultaten tot de 'Top 250 Groeibedrijven van Nederland', een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken e.a.

Prestaties per organisatiepijler

Net als in 2015 liet de organisatiepijler Technisch Beheer in verhouding de sterkste groei zien. Onverminderde aandacht voor klanttevredenheid en verdere investeringen in operational excellence liggen ten grondslag aan de rendementsverbetering die Technisch Beheer het afgelopen jaar noteerde. Technisch Beheer heeft een groot portfolio contracten, die een belangrijk onderdeel vormt van de recurring revenue van Unica.

De organisatiepijler Projecten is een tweede belangrijk fundament van de activiteiten van Unica. Met een sterke marktfocus en ketensamenwerking borgt Unica Projecten vakmanschap binnen de organisatie en vergroot zij de innovatieve kracht van de organisatie. Deze combinatie levert mooie referentieprojecten op.

Bij de grote en kleine projecten die Unica uitvoert, wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van dienstverlening op het gebied van technisch beheer en aanvullende diensten van één of meerdere gespecialiseerde bedrijfsonderdelen.

Het aannemen en uitvoeren van projecten is onlosmakelijk verbonden met het nemen en inschatten van risico's. Door in een vroeg stadium bij het verwerven en aan-

nemen van een project verschillende disciplines te betrekken en te werken met een risicoregister kunnen risico's door het nemen van maatregelen worden beperkt.

De gespecialiseerde bedrijven, de laatste van de drie pijlers van de Unica-organisatiestructuur, leverden in 2016 net als voorgaande jaren een groeiende bijdrage aan de omzet en het resultaat. Minstens zo belangrijk als de economische prestaties is het innovatieve karakter van het portfolio. Met de oplossingen die vanuit deze bedrijven worden aangeboden, verruimt Unica haar portfolio binnen de veranderende markt van technische dienstverlening. Verdere bundeling van de gespecialiseerde activiteiten tot integrale dienstverlening blijft ook de komende jaren een belangrijk speerpunt.

Marktontwikkelingen

De stijging van het resultaat van Unica is gedeeltelijk te danken aan de voorzichtige groei in de markten waarin Unica zich beweegt. Na jaren van krimp en faillissementen verbetert de externe omgeving waarin Unica opereert. Mede door maatschappelijk gedreven vraag komt er weer financiële ruimte voor het upgraden, verduurzamen en transformeren van bestaande gebouwen. Dit is een segment waarin Unica zich met haar dienstverlening kan onderscheiden. Als integraal aanbieder van oplossingen op het gebied van comfort, veiligheid, gezondheid en duurzaamheid kan Unica als kennispartner optreden en klanten helpen om invulling te geven aan de transformatie van bestaande gebouwen.

In 2016 heeft Unica deze rol verschillende malen samen met ketenpartners ingevuld. Zo werd een strategische alliantie gevormd met Thales, waarmee Unica het nieuwe Defensie Bewakings- en Beveiligingssysteem (DBBS)

ontwikkelt. Unica neemt tevens de installatie, het beheer en het onderhoud in de komende vijftien jaar voor haar rekening. Een ander voorbeeld is het Four Care consortium. Hierbij draagt Unica samen met ENGIE Services, Trebbe en Van Wijnen zorg voor de nieuwbouw van het Amphia Ziekenhuis in Breda. In de projecten bij de TU Eindhoven en Enexis wordt eveneens samengewerkt met andere partners in de keten. Op deze manier wordt de verantwoordelijkheid voor succesvolle dienstverlening gedeeld.

Dergelijke samenwerkingsverbanden vergen aanpassingsvermogen van alle betrokken ketenpartners. Met veertien vestigingen, drie regionale projectenbedrijven en tien gespecialiseerde bedrijfsonderdelen beschikt Unica over slagkracht, die mede wordt ingegeven door een hoge mate van ondernemerschap en resultaatgericht handelen. Lokale marktkennis zorgt voor de succesvolle realisatie van regionale opdrachten en projecten. Daarnaast wordt de Unica dienstverlening ook landelijk gecombineerd tot integrale oplossingen vanuit één loket.

Innovatie is noodzakelijk om binnen de veranderende markt toegevoegde waarde te kunnen blijven bieden. Nieuwe technologieën, zoals Internet of Things (IoT), Big Data, Predictive Maintenance en het Building Information Model (BIM), zullen het vakgebied blijvend veranderen. Het 'slimmer' worden van gebouwen en installaties leidt in de toekomst tot nieuwe behoeften, oplossingen en verdienmodellen.

Strategie en organisatieontwikkeling

In 2016 vond een herijking van de integrale strategie plaats. Deze herijking is uitgevoerd in samenwerking met een gerenommeerd strategie consultancy bureau. Eén

van de onderwerpen van onderzoek was de effectiviteit van de organisatiestructuur, zoals die in de afgelopen jaren is ingericht. De conclusie is dat de huidige structuur zonder enige vorm van matrixorganisatie wordt gezien als een strategische kracht van Unica. Met de pijlers Technisch Beheer, Projecten en Gespecialiseerde Bedrijven is de organisatie op een transparante wijze ingericht. Tegelijkertijd werken alle Unica-onderdelen uit deze pijlers ook als één netwerk van Unica-bedrijven samen. De aanbevelingen uit de herijking zullen in 2017 en volgende jaren worden geëffectueerd. Voorbeelden hiervan zijn een verdere focus op de markt van datacenters en de industriële markt.

Door maatschappelijk gedreven vraag komt er weer financiële ruimte voor het upgraden, verduurzamen en transformeren van bestaande gebouwen.

Om het netwerk van Unica-bedrijven te versterken kregen de Shared Services in 2016 een kwaliteitsinjectie. De Shared Services vormen een belangrijke basis voor het op professionele wijze bedienen van klanten en medewerkers van Unica. Om die reden werd er in 2016 onder meer geïnvesteerd in ICT, supply chain management, procurement, marketing en juridische zaken.

De integratie van de in 2015 overgenomen Imtech-portefeuille binnen de Unica-organisatie is in 2016

versterkt doorgezet. De effecten daarvan hebben bijgedragen aan de omzet en resultaten van 2016. Ook de integratie van de activiteiten van Hellemans Consultancy, dat in september 2015 onderdeel werd van Unica, heeft zijn effect op de omzetgroei en het resultaat in 2016. Nu deze activiteiten integraal onderdeel zijn van de Unica-organisatie, ontstaat in 2017 weer ruimte voor nieuwe strategische acquisities. De herijkte strategie vormt hierbij het uitgangspunt.

Risicomanagement

In 2016 heeft Unica een eigen juridische afdeling opgezet om onder andere de risico's bij contractvorming te verminderen. Dat komt de kwaliteit van de dienstverlening ten goede en moet in de komende jaren onder meer resulteren in een verdere afname van het aantal disputen bij de uitvoering van werkzaamheden.

In 2016 werd een nieuw financieel dashboard in gebruik genomen voor een eenduidige evaluatie van de financiële sturing van de bedrijfsonderdelen Technisch Beheer en Projecten. Direct na de afsluiting van de maandcijfers wordt het financiële dashboard voortaan besproken binnen de directie.

Het financieringsbeleid van Unica is gericht op een solide financiële positie en sterke balansverhoudingen. Unica beschikt daardoor over ruime krediet- en bankgarantiefaciliteiten. Omdat de financiering overzichtelijk en relatief beperkt is, maakt Unica geen gebruik van financiële instrumenten.

Commercie

De focus op gecoördineerde commerciële slagkracht heeft in 2016 in belangrijke mate bijgedragen aan de omzetgroei en rendementsverbetering. Naast blijvende

aandacht voor klanttevredenheid zette Unica in op de marktsegmentaanpak, zoals die in 2015 is gestart. De toespitsing op marktsegmenten geeft Unica meer inzicht in de specifieke behoeften van klanten. Het effect hiervan is bijvoorbeeld zichtbaar in de zorg, waar Unica in 2016 samen met haar ketenpartners nieuwe opdrachten verwierf bij onder meer Amphia Ziekenhuis, HMC Bronovo, Rijnstate, Jeroen Bosch Ziekenhuis, Zorgboulevard Zaandam, Radboud UMC, IJsselland Ziekenhuis, Alrijne Ziekenhuis en het AMC. >>

Verder is eind 2016 een splitsing aangebracht in de centrale sales & marketingactiviteiten. Enerzijds kan Unica zich daarmee beter richten op commerciële samenwerking met ketenpartners en marktpartijen (business development). Anderzijds geeft de splitsing Unica de mogelijkheid om het netwerk van Unica-bedrijven beter te profileren (marketing) binnen haar klantenkring en in de markt.

Klanttevredenheid

De activiteiten van Unica bestaan steeds vaker uit een combinatie van diensten, die gedurende een lange periode worden aangeboden. Klanten vragen daarbij een regierol van Unica. Deze kan alleen ingevuld worden als er permanent aandacht is voor klanttevredenheid. Unica streeft naar langjarige samenwerking met haar opdrachtgevers.

Klanttevredenheid wordt door Unica gemeten met behulp van diepte-interviews, die periodiek bij klanten worden afgenomen. In 2015 heeft Unica deze werkwijze ingezet met ondersteuning van een externe partij. In 2016 zijn diverse eigen specialisten binnen de Unica-organisatie opgeleid om diepte-interviews af te nemen. Zo behoudt Unica de lokale verbondenheid met haar opdrachtgevers. De verantwoordelijkheid voor het optimaliseren van de klanttevredenheid is namelijk niet alleen een directie-aangelegenheid, maar ligt vooral bij de klantteams die dagelijks contact hebben met de opdrachtgevers.

Naast de diepte-interviews betreft Unica haar klanten ook periodiek in groepsverband bij het verbeteren van haar dienstverlening. Tijdens zogenaamde 'klantarena's' worden verschillende klanten en medewerkers van Unica samengebracht in een 'arena'. Het doel van deze bijeenkomsten is het formuleren en aanpakken van concrete verbeterpunten om de samenwerking te optimaliseren.

Processen

Om de operational excellence te versterken, vinden er binnen Unica op meerdere vlakken procesverbeteringen plaats. Belangrijke verbeterlagen zijn gerealiseerd door het uniformeren van gemeenschappelijke activiteiten die door verschillende vestigingen worden uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de servicedesk, die in 2016 is geconcentreerd op de Unica-vestiging in Zwolle. Het uniformeren van gemeenschappelijke processen leidt tot minder complexiteit, waarbij de klant-specifieke bijzonderheden niet uit het oog worden verloren. De diverse geïmplementeerde onderdelen van het verbeterprogramma geven een impuls aan de verbetering van de klanttevredenheid als ook aan de rendementsverbetering van de pijler Technisch Beheer. ■

JEROEN BOSCH ZIEKENHUIS IN DEN BOSCH.

Interview

Pon Facilities blij met doortastende aanpak van Unica

Sinds 1 januari 2016 verzorgt Unica het installatiebeheer voor Pon Almere. “Unica begrijpt ons goed en ontzorgt ons optimaal”, zegt Martina van Dijk, Hoofd Facilities Campus Almere. “Dat is precies wat wij in Almere nodig hebben.”

Pon Facilities BV verzorgt alle facilitaire dienstverlening voor een aantal grote locaties van de internationale handels- en serviceorganisatie Pon. In 2015 zocht Pon Facilities een nieuwe partner voor het technisch onderhoud van de Pon campus in Almere. “Unica kwam als beste van acht partijen uit de aanbesteding”, vertelt Martina. “Unica bood niet alleen een goede prijs-/kwaliteitverhouding, maar had ook een duidelijke visie op onderhoud. Bovendien begreep Unica goed welke ondersteuning wij in Almere nodig hebben. Ook het vooruitzicht van een vast team, toegewijd aan Pon Facilities, sprak ons aan.”

De samenwerking met Unica bevalt Martina heel goed. “Er zijn nog wel verbeterpunten, maar ik zie dat Unica daarin haar verantwoordelijkheid neemt en samen met ons naar oplossingen zoekt.” Vooral de transparante, zelfstandige en gestructureerde manier van werken spreekt Martina aan. “De monteur houdt zijn ogen en oren open. Hij is vakkundig en kijkt verder dan zijn eigen werkzaamheden. Met de gegevens die hij de afgelopen tijd heeft verzameld, zijn al verschillende verbeteringen doorgevoerd in ons klimaatbeheersysteem. Het comfort in het gebouw verbetert merkbaar en het energieverbruik neemt af. En dat alles zonder dat we er omkijken naar hebben. Ideaal.” ■

Het uitgebreide interview leest u op www.unica.nl/jaarverslag2016.

pon FACILITIES

“Unica begrijpt ons bedrijf en ondersteunt ons optimaal”

Martina van Dijk,
Pon Facilities

DOELTREFFEND DUURZAAM

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Unica heeft ook in 2016 haar leidende positie als meest duurzame technisch dienstverlener verder vormgegeven met concrete en tastbare oplossingen die impact hebben op de CO₂-reductie, het hergebruik van materialen en een meer doelmatige inzet van beschikbare middelen. Energieneutraliteit en circulariteit van de economie zijn belangrijke onderwerpen waar Unica zich voor wil inzetten. Zo is Unica een van de bedrijven die zich door ondertekening van de Green Deal inzet voor een circulaire economie. Ook heeft Unica zich aangesloten bij de Transitiecoalitie, een samenwerkingsverband van Nederlandse bedrijven dat aanstuurt op de versnelling van de energietransitie.

De gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor 40% van de Nederlandse CO₂-uitstoot. Om de doelstelling van het internationale klimaatakkoord te halen, moeten er de komende periode in Nederland elk jaar 15.000 bestaande gebouwen gerenoveerd worden. De snelheid waarmee dat nu gebeurt is niet voldoende, getuige de overheidsmaatregelen die afgelopen jaar zijn genomen. In 2023 moet elk kantoorpand minimaal energielabel C dragen om een vergunning te behouden.

Unica is met haar langjarige passie voor duurzaamheid, diepe en brede kennis en bedrijfsgrootte uitstekend gepositioneerd om dit voor haar klanten te bereiken.

Niet alleen in de uitvoering van de activiteiten, maar juist ook op het gebied van advisering.

Met haar diensten wil Unica initiatiefnemer zijn om de verduurzaming van gebouwen vorm te geven. Zo voert Unica sinds 2016 het energiemangement van 200 gebouwen van het Rijksvastgoedbedrijf. Op basis van energieprofielen worden afwijkingen gesignaleerd en geeft Unica advies welke aanpassingen kunnen worden doorgevoerd.

Unica gaat verder dan dat. Naast het bedenken en ontwerpen van duurzaamheidsoplossingen realiseert en implementeert Unica deze ook. Voor de nieuwbouw van de Energy Academy Europe van de Rijksuniversiteit Groningen heeft Unica bijvoorbeeld een duurzaam energiesysteem ontworpen en gerealiseerd. Sinds de oplevering in 2016 wordt dit energiesysteem ook door Unica geëxploiteerd. De Energy Academy Europe heeft het BREEAM 5 (Outstanding) certificaat ontvangen, mede dankzij het door Unica op maat gemaakte ontwerp.

Ook de markt herkent dat duurzaamheid in het DNA van Unica zit. Commissaris Daan van Vliet maakt, net als Unica Ecopower-directeur Jan-Maarten Elias, al jaren onderdeel uit van de Duurzame Top 50. Dit is een lijst van Nederlanders die over de benodigde daadkracht, charisma, contacten, kennis en visie beschikken om de gebouwde omgeving ook echt duurzamer te maken. ■

BEKWAAM EN BETROKKEN

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Door de sterke groei in het werkpakket van Unica is ook het aantal medewerkers in 2016 verder gegroeid. In 2016 werd deze groei niet veroorzaakt door acquisities, maar door de autonome groei van de business. Het aantal medewerkers van Unica (uitgedrukt in FTE's) steeg met bijna 10% van 1.846 medewerkers ultimo 2015 naar 2.017 medewerkers ultimo 2016.

Organisatie

Met het oog op de sterke groei vindt Unica het belangrijk om het karakter van een familiebedrijf te behouden. Het stabiele financiële fundament en de focus op de lange termijn onderstrepen dat en ook het bijzondere Unica DNA draagt hieraan bij. Het traditionele familiebedrijf waar alle medewerkers elkaar bij naam kenden, is met de huidige omvang van het bedrijf niet altijd meer mogelijk. Door het ondernemerschap in de organisatie heerst bij elk van de Unica-vestigingen, projecten en gespecialiseerde bedrijfsonderdelen wel een grote onderlinge betrokkenheid. Er is duidelijk sprake van een wisselwerking, waarbij de organisatie om haar mensen geeft en de mensen zich tegelijkertijd ook verbonden voelen bij de organisatie en trots zijn om voor Unica te werken. De slogan 'Samen maken we de toekomst', die Unica al jarenlang hanteert, is voor veel medewerkers een gezamenlijke mentaliteit geworden. Het Unica DNA blijft ook na de pensionering bestaan. De loyaliteit en betrokkenheid van oud-medewerkers is groot, iets dat goed zichtbaar is tijdens de pensionado-dag die elk jaar een hoge opkomst kent. Unica spant zich actief in om nieuwe medewerkers te vinden die haar DNA en dit gevoel versterken.

De arbeidsmarkt wordt in toenemende mate krappere. Dit geldt in sterke mate voor technisch geschoold personeel. Het zal steeds moeilijker worden de juiste mensen te vinden. Ook voor Unica is dit een groeiend risico. Daarom gaat er veel aandacht uit naar het aantrekken van nieuwe medewerkers en het behouden en ontwikkelen van talent.

Gezien de groei was er in 2016 veel aandacht voor werving en selectie. In 2015 was al een apart instroomproces ingericht voor medewerkers die overgenomen werden van Imtech. In 2016 werd een vergelijkbaar proces ingericht voor de instroom van nieuwe medewerkers voor de DBBS-opdracht vanuit het Ministerie van Defensie. De groeispurt van Unica leverde hoge instroomcijfers op; in november 2016 werden maar liefst 42 nieuwe medewerkers aangenomen.

In haar aannamebeleid verlegt Unica het accent naar selectie op intrinsieke motivatie en aansluiting bij de organisatie. Een Talent Motivatie Analyse is onderdeel geworden van het selectieproces. Een kandidaat wordt niet alleen op het CV beoordeeld, ook wordt getoetst of een medewerker aansluit bij het Unica DNA.

Een deel van de nieuwe medewerkers die het Unica-team in 2016 kwam versterken, betrof een aantal Unica Trainees. Zij nemen deel aan een speciaal traineeship programma dat in 2016 werd geoptimaliseerd. Met dit programma worden academische talenten klaargestoomd voor posities in het midden- en topkader binnen Unica. Elke trainee doorloopt een tweejarig

programma, waarin hij of zij breed kennismaakt met Unica en een goed beeld krijgt van de verschillende bedrijven en mogelijkheden. Het traineeship richt zich niet alleen op technische functies, maar ook op andere disciplines die in de breed georiënteerde Unica-organisatie inzetbaar zijn. Zo zijn er trainees met opleidingen op het gebied van commercie, bedrijfskunde en psychologie. Na twee jaar beschikt de trainee over een brede basis, gedegen kennis van de organisatie en begrip van de markt waarin Unica opereert. Dan wordt gezamenlijk de vervolgstap binnen Unica bepaald.

Medewerkerbetrokkenheid

Vanuit de DNA-gedachte, waarbij Unica kan rekenen op een grote betrokkenheid van haar mensen, heeft de tevredenheid van de medewerkers de volle aandacht. Eens in de twee jaar houdt Unica een generiek medewerkertevredenheidsonderzoek om de aandachtspunten onder medewerkers op een gestructureerde manier in kaart te brengen. Dit onderzoek heeft medio 2015 voor het laatst plaatsgevonden. In 2016 werd de voortgang op de actiepunten geïnventariseerd. In 2017 zal het volgende onderzoek plaatsvinden.

Opleiding en ontwikkeling

Ter invulling van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en vanuit de instroombehoefte, heeft Unica in 2016 de samenwerking met onderwijsinstellingen geïntensiveerd. Vanuit verschillende vestigingen wordt bij regionale onderwijsinstellingen een actieve bijdrage geleverd aan het onderwijsprogramma, bijvoorbeeld door het geven van gastcolleges, inhoudelijke

bijdragen aan het curriculum van vakopleidingen en afstudeerbegeleiding. Zo is één van de Unica-medewerkers kerndocent bij de postbacheloropleiding Maintenance management installatietechniek van opleidingsinstituut Avans*, geven collega's van de Unica-vestiging in Bodegraven praktijkles op het ID College en heeft de Unica-vestiging in Hoevelaken zitting in de stuurgroep van de Stichting Technet, een samenwerkingsverband van het technisch bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en brancheorganisaties.

Aantrekkelijk werkgeverschap is voor Unica niet alleen gericht op nieuwe medewerkers, maar ook op de ontwikkeling van de eigen medewerkers. In 2016 nam de investering in opleidingen toe ten opzichte van voorgaande jaren. Opleiding en ontwikkeling vinden onder meer plaats binnen de eigen Unica Academy, waar verschillende cursussen worden aangeboden. Met name het aandeel in managementopleidingen en persoonlijke effectiviteit lag in 2016 hoger dan in voorgaande jaren. Hiermee werd voorzien in de behoefte aan leiderschapsontwikkeling. In samenwerking met externe adviesbureaus werden tevens programma's ontwikkeld die het effectueren van strategische ontwikkeling ondersteunen.

Om het innovatieve vermogen van de organisatie als geheel verder te faciliteren, heeft Unica zich aangesloten bij Startupbootcamp. Dit is een van de grootste startup accelerators in Nederland. Hiermee wordt het vermogen van de Unica-organisatie om te denken als een startup ('to think like a startup') vergroot en wordt de organisatie aantrekkelijker voor jonge toptalenten.

Maatschappelijke betrokkenheid

Bij steeds meer opdrachten die Unica verwerft, wordt er een arbeids-maatschappelijke bijdrage gevraagd van de

opdrachtnemer. Bij deze vormen van social return wordt een deel van de opdracht ingevuld door mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt. Unica vindt het belangrijk om hier maximaal invulling aan te geven. De maatschappelijke betrokkenheid van Unica voert verder dan haar eigen medewerkers en opdrachtgevers. Ook in de maatschappelijke omgeving waarin Unica acteert, tracht de organisatie haar betrokkenheid in woord en gebaar te tonen. De Unica Foundation is hiervan het meest in het oog springende voorbeeld. In 2017 viert de Unica Foundation haar tiende verjaardag. In haar eerste decennium heeft de stichting talrijke technische projecten in Nepal gerealiseerd op het gebied van drinkwater, sanitair, duurzame energie en educatie. Met name de verwoestende aardbeving die Nepal in 2015 trof, heeft de noodzaak van permanente hulp aan de bevolking van Nepal onderstreept.

In september 2016 werd voor het derde jaar op rij de Welloop gehouden. Met deze door Unica geïnitieerde sponsorloop op het bedrijventerrein van het hoofdkantoor in Hoevelaken wordt geld ingezameld voor de projecten van de Unica Foundation. De ruim honderd actieve deelnemers aan de loop haalden met de donaties van hun begunstigers bijna € 15.000 op. De opbrengst van de sponsorloop gaat naar het WASH-project Kalika, dat Unica in samenwerking met het Nepalese Rode Kruis (NRCS) realiseert. Ruim 1.700 mensen worden geholpen met dit project, dat is gericht op water, sanitatie en hygiëne. De Welloop is inmiddels een terugkerende activiteit op de evenementenkalender van Unica en staat alweer gepland voor september 2017.

Naast haar eigen stichting tracht Unica ook op andere maatschappelijke vlakken bij te dragen aan de lokale gemeenschap of de ontwikkeling van talent. Dat kan

zijn in de vorm van financiële of vakinhoudelijke bijdragen aan (sport)clubs of maatschappelijke organisaties, waar Unica-medewerkers zich voor inzetten of hun vrije tijd doorbrengen. Een voorbeeld is het sponsorschap dat Unica eind 2016 aanging met het Jeugdorkest Nederland (JON). In dit orkest spelen circa 85 getalenteerde jonge muzikanten afkomstig uit het hele land. Waar Unica in haar dagelijkse activiteiten investeert in jonge technische talenten, tracht het op deze wijze ook in een maatschappelijke context een bijdrage te leveren aan talentontwikkeling.

Veiligheid en gezondheid

Het voorkomen en signaleren van veiligheidsrisico's was ook in 2016 een speerpunt in het beleid van Unica. Medewerkers kregen handvatten aangereikt om elkaar aan te spreken op veiligheidsgedrag op de bouwplaats en op de werkplek. Desalniettemin werd Unica in 2016 geconfronteerd met een aantal ongevallen waarbij sprake was van letsel. Het versterkt de noodzaak om continu aandacht te blijven besteden aan het veiligheidsbewustzijn binnen de organisatie.

Om die reden participeert Unica actief in de Governance Code 'Veiligheid in de Bouw', die drie jaar geleden werd ondertekend. Jaarlijks is er periodiek overleg tussen alle CEO's van de aangesloten organisaties om de veiligheidsrisico's in de bouw te bespreken en acties te formuleren om incidenten te voorkomen. In 2017 maakt CEO John Quist van Unica onderdeel uit van de zogenaamde kopgroep, een roulerende selectie van deelnemers die een voortrekkersrol heeft bij de naleving en verdere uitwerking van de governance code.

Integriteit en compliance

Unica hanteert een zero tolerance-beleid ten aanzien

van integriteitskwesties. Hoewel er geen aanleiding is om de integriteit van haar medewerkers in twijfel te trekken, geeft Unica permanent aandacht aan training en coaching over hoe bij integriteitsvraagstukken gehandeld moet worden. Een gedragscode maakt integraal onderdeel uit van de arbeidsvoorwaarden van alle medewerkers. Tenslotte is integriteit een terugkerend agendapunt in de managementreviews die elk half jaar gehouden worden en wordt gewerkt met een vier-ogen principe.

Door veranderende wet- en regelgeving en eventuele onbekendheid met deze wijzigingen kan een compliance risico ontstaan. Om te voorkomen dat dit ook daadwerkelijk gebeurt houdt de interne bedrijfsjurist regelmatig workshops in het bedrijf ten aanzien van de veranderingen in wet- en regelgeving.

Governance-structuur

De Raad van Commissarissen bestaat uit drie personen en heeft in 2016 geen wijzigingen ondergaan. Wanneer in de toekomst behoefte ontstaat aan aanvullende expertise, zal gezocht worden naar een goede combinatie van kennis en ervaring die aansluit bij de activiteiten van Unica. ■

STEDELIJK MUSEUM IN AMSTERDAM.

Psycholoog ziet kansen in traineeship bij Unica

Als Sophie van den Akker aan mensen vertelt dat zij een traineeship volgt bij Unica, krijgt ze steevast verbaasde reacties. “Een psycholoog bij een technisch bedrijf? Dat verwacht niemand.”

unica

“Unica geeft je alle ruimte: ga het maar doen en leer van je ervaringen”

Sophie van den Akker, Unica

Sophie volgde de Master Arbeids-, Organisatie- en Gezondheidspsychologie aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. In augustus 2016 studeerde ze af als organisatiepsycholoog. In haar zoektocht naar een baan kwam ze het traineeship van Unica tegen. Aanvankelijk twijfelde ze – was dit bedrijf niet te technisch? –, maar tijdens het sollicitatiegesprek wist ze dat ze haar plek had gevonden. “Ik heb geen verstand van techniek, maar ik ben goed in het verbeteren van processen door te kijken naar het gedrag van mensen.”

Tevredenheid verbeteren

De organisatie goed leren kennen, is volgens Sophie

leuk en belangrijk. “Ik ben met monteurs op pad geweest en vind het heel bijzonder wat zij doen. Al die lichtjes en draadjes in zo’n regelkast, geen idee wat het allemaal betekent. Maar ik kan wel kijken of ik het werk ergens beter, leuker of makkelijker kan maken om zowel de medewerkers- als klanttevredenheid te verbeteren.” Volgens Sophie heeft Unica jonge academici veel te bieden. “Affiniteit met techniek is een pre, maar echt niet altijd nodig. Het fijne is dat je bij Unica veel ruimte krijgt. Doe het maar gewoon en leer van je ervaringen. Daar krijg ik enorm veel energie van. Ik ben iemand die vooruit wil en samen met mensen het beste resultaat wil bereiken. Dat kan bij Unica.” ■

Het uitgebreide interview leest u op www.unica.nl/jaarverslag2016.

VOORUITBLIK 2017 EN VERDER

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

2016 was voor Unica het beste jaar uit haar 83-jarige geschiedenis. De algemene marktvooruitzichten zijn positief. Unica verwacht daarom de komende jaren ook positieve resultaten te kunnen boeken. Daarbij streeft Unica naar verdere gecontroleerde groei, die enerzijds voortkomt uit autonome groei en anderzijds uit acquisities. Voor 2017 heeft Unica strategische acquisities op het oog die een versterking van haar portfolio betekenen.

Hoewel de utiliteitsmarkt voorzichtig aantrekt, is de groei van Unica sterker dan de stijging in de sector. Ook in de komende jaren verwacht Unica sneller te groeien dan de markt. Met haar innovatiekracht wil Unica een onderscheidende rol blijven spelen in een veranderende markt. Met haar focus en passie op het gebied van duurzaamheid, veiligheid, comfort en gezondheid, speelt Unica in op maatschappelijk belangrijke thema's, nu en in de toekomst.

De verwachte groei en innovaties scheppen ruimte voor nieuwe strategische allianties, waarmee Unica invulling geeft aan de gewenste ketensamenwerking en de behoefte aan regievoering. Op het gebied van verduurzaming van de gebouwde omgeving in Nederland blijft Unica voorop lopen om de integrale verduurzamingsbehoeften vanuit de maatschappij en het bedrijfsleven in te vullen. Unica gaat deze verantwoordelijkheid niet uit de weg en introduceert in 2017 zelfs een garantiestelling voor de verduurzaming van gebouwen.

In navolging van de omzetgroei blijft de druk op het werven van geschikte nieuwe medewerkers onverminderd groot. Eind 2016 heeft het personeelsbestand de 2.000 FTE's overschreden; een bijzondere mijlpaal die Unica in haar bestaan niet eerder behaalde. Zorgvuldige selectie van nieuwe medewerkers die passen bij het Unica DNA is om die reden een belangrijk speerpunt voor het stroomlijnen van de personele groei.

Samengevat kijkt Unica met veel vertrouwen en plezier naar de toekomst. Met haar visie, stabiliteit, innovatiekracht en slagvaardigheid is Unica hiervoor goed gepositioneerd. Met de groeiambities in het achterhoofd zal het 85-jarig jubileum, dat Unica in 2018 viert, zonder

twijfel een aangenaam vooruitzicht bieden naar mooie nieuwe mijlpalen in het bestaan van het bedrijf.

De directie van Unica dankt al haar relaties voor het in Unica gestelde vertrouwen, alle medewerkers voor hun inzet en de Ondernemingsraad en de Raad van Commissarissen voor hun constructieve bijdrage aan het tot stand komen van het beleid.

Hoevelaken, 3 april 2017

drs. J. Quist MM, CEO
K.A.G. Moser MBA, CFO ■

05

Verslag van de Ondernemings- raad

De Ondernemingsraad (OR) bestond in 2016 uit twaalf afgevaardigden vanuit de organisatie. Het dagelijkse bestuur werd gevormd door:

P.A. (Peter) Ouwens	<i>voorzitter</i>
A.A. (Fred) Holverda	<i>vicevoorzitter</i>
R.E. (René) van der Hout	<i>secretaris</i>

Fred Holverda heeft de OR, na de verkiezingen voor het jaar 2017, met ingang van het nieuwe boekjaar verlaten.

Bijeenkomsten

In 2016 was er om de maand een OR-vergadering en een overlegvergadering met de directie. De agenda's en notulen van alle vergaderingen zijn geplaatst op het Unica-intranet en zo beschikbaar gemaakt voor alle medewerkers.

Er gebeurt veel binnen Unica; processen worden verbeterd, arbeidsvoorwaarden worden beter afgestemd op de behoefte en afdelingen worden opgericht, samen-gevoegd en soms opgeheven. In die drukke periode wordt veel van de bestuurder, de organisatie en de OR gevraagd. Mede vanwege bovenstaande ontwikkelingen zijn er naast de reguliere overleggen ook zes ingelaste OR-vergaderingen gehouden.

Tijdens één van de cursusdagen van de OR is CEO John Quist op uitnodiging een dagdeel aanwezig geweest. In deze meer ontspannen setting is met hem van gedachten gewisseld over vele onderwerpen, zoals beloning, vertrouwen, beschikbare faciliteiten, overleg-vorm en visie op de toekomst.

In het najaar was een afvaardiging van de OR, op uitnodiging van de Raad van Commissarissen, aanwezig bij een bijeenkomst waar is gesproken over de toekomst van Unica, groei, investeringen, optimale inzet van medewerkers, kansen die nieuwe technologieën bieden en communicatie.

Instemming en advies

In 2016 kwamen diverse onderwerpen aan bod die advies- dan wel instemmingsplichtig waren. Vrijwel alle aanvragen hebben in goed overleg tussen de bestuurder en de OR hun uiteindelijke vorm gekregen. Vooraf overleg hierover is een werkwijze die de OR steeds meer gebruikt en die leidt tot snellere behandeling van aanvragen. Een aandachtspunt is voorsnog de uitvoering van de genomen besluiten van de aanvragen en de communicatie met de betreffende afdelingen en medewerkers.

De OR behandelde in 2016 onder meer de volgende aanvragen:

- *Functiehuis Technisch Beheer en Projecten*, voor het inpassen van functies die de afgelopen jaren als gevolg van nieuwe technologieën zijn ontstaan.
- *Oprichting Unica Security*, nodig om dit bedrijfs-onderdeel in een aparte BV onder te brengen vanwege de groeispurt die zij doormaakte in 2016.
- *Wijziging Technisch Beheer*, voor het oprichten van een centrale Servicedesk.
- *Invoering Beoordelingsmethodiek*, voor het realiseren van een eenduidig beoordelingsbeleid richting alle medewerkers.
- *Arbeidsvoorwaarden 3.0 (deel 2)*, voor het vaststellen van de restpunten in het uniformeren van de arbeidsvoorwaarden.
- *Klokkenluidersregeling*, voor het aanbieden van een initiatiefvoorstel aan de directie hoe medewerkers een misstand kunnen melden.

Vrijwel alle aanvragen hebben in goed overleg tussen de bestuurder en de OR hun uiteindelijke vorm gekregen.

Commissies

Binnen de OR is een aantal commissies actief. Hierin zitten niet alleen leden van de OR, maar in sommige gevallen ook niet-OR-leden vanwege hun specifieke vak-kennis. De commissies houden zich bezig met specifieke onderwerpen. Zij overleggen zelfstandig en rapporteren aan de OR tijdens de reguliere vergaderingen.

In 2016 waren de volgende commissies actief:

- *Commissie Arbeidsvoorwaarden*, in samenwerking met directie en afdeling HRM.
- *Commissie Veiligheid, Welzijn, Gezondheid en Milieu (VWGM)*, in samenwerking met de afdelingen HRM en KAM.
- *Commissie Autolease*, in samenwerking met de afdeling Facility Management.
- *Commissie Financiën*, in samenwerking met de CFO.
- *Commissie Communicatie*.
- *Commissie Integriteit*.
- *Commissie Strategie en Meerjarenplan*.

Communicatie

Naar aanleiding van het medewerkertevredenheids-onderzoek (MTO) en door een discussie over het afleggen van verantwoording aan de medewerkers van Unica, is er in 2016 veel aandacht besteed aan de communicatie. Met de instelling van een Commissie Communicatie, die de opdracht heeft om de OR zichtbaarder te maken, zijn al diverse verbeteracties ingezet. Zo is een communicatieplan opgezet waarin beschreven wordt aan wie en op welke wijze informatie gecommuniceerd gaat worden. De commissie wil informatie per e-mail gaan verstrekken. Agenda's en notulen van de overlegvergaderingen worden gepubliceerd op het Unica-intranet. Er wordt gezocht naar meer contactmomenten tussen de medewerkers en de OR, om de communicatie verder te verbeteren.

Opleiding

In maart 2016 heeft de OR gebruikgemaakt van het scholingsrecht. Gedurende twee dagen is de OR geïnformeerd over onder andere bevoegdheden vanuit de WOR, ontslagrecht, initiatiefrecht, enz. De maatschappij blijft veranderen en dat heeft ook invloed op

Unica, dus daarom is het voor de OR-leden noodzaak om 'bij te blijven'. De OR blijft in de toekomst gebruikmaken van de opleidingsmogelijkheden en doet indien nodig een beroep op expertise van externen.

Vooruitblik 2017

De OR vindt het belangrijk om een juist evenwicht te bewaren tussen het belang van de ondernemer en dat van de medewerkers, met als doel het goed functioneren van de totale onderneming. Een goede overlegsituatie met de bestuurder acht de OR hierbij van wezenlijk belang. Het continueren en verbeteren van de reeds prettige samenwerking met de bestuurder blijft dan ook speerpunt van de OR in 2017.

Daarnaast wil de OR in 2017 ook de communicatie met haar achterban op elk vlak verbeteren. Door de groei van de onderneming is persoonlijk contact met de achterban niet altijd makkelijk, maar wel erg belangrijk. Alleen door dit contact kan de OR goed aan de bestuurder verwoorden wat er leeft op de werkvloer. Er blijft dan ook aandacht voor communicatie over de vergaderingen en de uitrol van de genomen beslissingen, met als doel om de betrokkenheid van alle medewerkers bij de onderneming verder te vergroten.

Hoevelaken, 3 april 2017

Peter Ouwers

Fred Holverda

René van der Hout ■

Interview

VORM Bouw en Unica werkten nauw samen aan Zorgboulevard Zaandam

Ad van den Bergh, bedrijfsleider bij VORM Bouw, werkte voor de bouw van de Zorgboulevard Zaandam voor het eerst samen met Unica. “Als we morgen weer zo’n groot en complex project krijgen, kiezen we zonder meer opnieuw voor Unica.”

Naast het Zaans Medisch Centrum werd eind 2016 de Zorgboulevard Zaandam opgeleverd, een gebouw van vijf verdiepingen waarin onder meer een zorghotel, een oogziekenhuis en diverse zorgpraktijken gevestigd zijn. “Vanwege de korte doorlooptijd en de complexiteit van het project wilden we werken met een totaalinstallateur”, zegt Ad. “Door al het installatiewerk bij één partij neer te leggen, zijn de communicatielijnen kort en houdt je het overzicht. We kregen de tip ‘Ga eens met Unica praten’.”

Gouden greep

Bij de eerste kennismaking was Ad positief verrast. “Unica kwam met het idee om het pand anders te verwarmen; niet met vloerverwarming, maar met lucht-

verwarming. Dat gaat een stuk sneller en is dus comfortabeler voor de patiënten die in het zorghotel verblijven. Ik vond dat een gouden greep en wist meteen dat ik in Unica de juiste partij had gevonden. Geen traditionele onderaannemer, maar een volwaardige partner die mij veel zorg uit handen kon nemen.”

Prestatie

Ad kijkt met voldoening terug op dit project. “Tijdens de hectische bouwfase gingen de door de wol geverfde Unica-monteurs tot het uiterste om alles op tijd af te krijgen”, vertelt Ad. “In extreem korte tijd hebben we met elkaar een geweldige prestatie geleverd en iets prachtigs gerealiseerd. De huurders zijn tevreden en ik ook.” ■

Het uitgebreide interview leest u op www.unica.nl/jaarverslag2016.

“Als we weer zo’n project krijgen, kiezen we opnieuw voor Unica”

Ad van den Bergh,
VORM Bouw

06

Jaarrekening

INHOUD

JAARREKENING

Jaarrekening

Geconsolideerde balans	36
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	38
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	39
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	40
Toelichting op de geconsolideerde balans	44
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	53
Enkelvoudige balans	58
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	59
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening	60

Overige gegevens	63
-------------------------	-----------

Controleverklaring	64
---------------------------	-----------

GECONSOLIDEERDE BALANS

PER 31 DECEMBER 2016 (VOOR WINSTBESTEMMING)

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S		2016		2015
Actief				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa (1)				
Goodwill		4.594		5.128
Materiële vaste activa (2)				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	1.665		1.119	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	6.001		4.925	
		7.666		6.044
Financiële vaste activa (3)				
Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	371		494	
Andere deelnemingen	79		463	
Overige participaties	0		26	
Vorderingen op deelnemingen	830		959	
		1.280		1.942
Vlottende activa				
Vorraden		1.453		2.053
Vorderingen (4)				
Debiteuren	51.343		45.235	
Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	1.547		1.985	
Vordering op aandeelhouder	0		2.604	
Nog te factureren	850		1.681	
Overige vorderingen en overlopende activa	4.637		4.753	
		58.377		56.258
Liquide middelen		25.336		18.918
		98.706		90.343

GECONSOLIDEERDE BALANS

PER 31 DECEMBER 2016 (VOOR WINSTBESTEMMING)

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S		2016		2015
Passief				
Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen (5)	33.621		29.658	
Aandeel van derden in het groepsvermogen (6)	1.508		1.370	
Totaal groepsvermogen		35.129		31.028
Voorzieningen (7)		2.859		3.225
Kortlopende schulden				
Onderhanden projecten (8)	12.388		10.344	
Schulden aan leveranciers	23.403		20.359	
Belastingen en premies sociale verzekeringen (9)	6.736		11.654	
Schuld aan aandeelhouder	318		0	
Te betalen personeelskosten	11.614		9.079	
Nog te ontvangen facturen m.b.t. opgeleverde projecten	2.359		2.011	
Overige schulden en overlopende passiva	3.900		2.643	
		60.718		56.090
		98.706		90.343

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

OVER 2016

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S		2016		2015
Gefactureerde omzet (10)	356.636		292.114	
Mutatie saldi gefactureerde termijnen inzake onderhanden projecten	-51.090		11.715	
Omzet opgeleverde werken	305.546		303.829	
Mutatie onderhanden projecten (exclusief gefactureerde termijnen)	49.046		-7.100	
Som der bedrijfsopbrengsten (productie-omzet)		354.592		296.729
Materialen	93.285		82.695	
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	65.474		55.848	
Lonen en salarissen (11)	96.814		81.275	
Sociale lasten	14.539		12.125	
Pensioenlasten	10.446		9.236	
Afschrijvingen immateriële vaste activa	807		726	
Afschrijvingen materiële vaste activa	2.733		2.549	
Inleen derden	20.545		15.420	
Overige bedrijfskosten (12)	33.267		28.430	
Som der bedrijfslasten		337.910		288.304
Bedrijfsresultaat		16.682		8.425
Resultaat van niet geconsolideerde ondernemingen		414		-121
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren (13)		-227		-929
Financiële baten (14)		502		955
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor belastingen		17.371		8.330
Belastingen (15)		-4.570		-2.245
Geconsolideerd resultaat na belastingen		12.801		6.085
Waarvan aandeel van derden (16)		-838		-861
RESULTAAT TOEKOMEND AAN DE RECHTSPERSOON		11.963		5.224

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S		2016		2015
Bedrijfsresultaat		16.682		8.425
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen		3.541		3.275
Mutatie voorzieningen		-366		430
Veranderingen in werkkapitaal:				
Mutatie voorraden	600		693	
Mutatie onderhanden projecten	2.044		-1.253	
Mutatie debiteuren	-6.108		-1.320	
Mutatie overige vorderingen	1.141		-126	
Mutatie kortlopende schulden	2.584		3.367	
		261		1.361
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		20.118		13.491
Rente	100		81	
Ontvangen dividend	676		227	
Belastingen	-2.776		-1.639	
		-2.000		-1.331
Kasstroom uit operationele activiteiten		18.118		12.160
Investerings in materiële vaste activa	-3.685		-2.463	
Investerings in financiële vaste activa	-438		-3.523	
Desinvesteringen in financiële vaste activa	423		886	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-3.700		-5.100
Betaald dividend	-8.000		-2.000	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-8.000		-2.000
Kasstroom		6.418		5.060
Stand per 1 januari		18.918		13.858
STAND PER 31 DECEMBER		25.336		18.918

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Activiteiten

Unica Groep B.V. ontzorgt haar opdrachtgevers met duurzame technologische oplossingen voor veiligheid, communicatie en comfort.

Groepshoofd

De vennootschap maakt deel uit van een economische eenheid met als groepshoofd Eco Investment Group B.V. te Zwolle. De financiële gegevens van de vennootschap zijn tezamen met de andere tot de groep behorende vennootschappen opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Eco Investment Group B.V.

Fusies en overnames

Medio 2016 heeft Unica Groep B.V. haar belang in Helhout Holding B.V. te Den Dolder met 10% uitgebreid. Hiervoor is € 0,3 miljoen betaald, waarvan € 47.000 reële waarde activa en passiva en € 253.000 goodwill. Door de uitbreiding heeft Unica Groep B.V. eind 2016 een aandelenbelang van 55% in Helhout Holding B.V.

Grondslagen voor consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Unica Groep B.V. zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Unica Groep B.V. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen

en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan de reële waarden van de verkregen activa en verplichtingen is sprake van goodwill welke wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

De in de consolidatie begrepen groepsmaatschappijen zijn:

- Unica Automatic Sprinkler B.V. te Hoevelaken
- Unica Ecopower B.V. te Hoevelaken
- Unica Fastcom B.V. te Hoevelaken
- Unica Installatietechniek B.V. te Hoevelaken
- Unica Networks & Services te Hoevelaken
- Unica Regeltechniek B.V. te Hoevelaken
- Unica Security B.V. te Hoevelaken
- Regel Partners B.V. te Hoevelaken
- Unica Schutte ICT B.V. te Hoevelaken
- Helhout Holding B.V. te Den Dolder

Unica Groep B.V. heeft 75% respectievelijk 55% aandeel in het geplaatst kapitaal van Unica Schutte ICT B.V. en Helhout Holding B.V. Het aandeel in het geplaatst kapitaal van de andere groepsmaatschappijen bedraagt 100%.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De inrichting van de winst- en verliesrekening is aangepast. Waar nodig zijn de cijfers voor 2015 geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans

wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde.

Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling van de balanspost.

Toepassing van artikel 2:402 BW

De financiële gegevens van Unica Groep B.V. zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, Unica Groep B.V. kan volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. Er wordt een afschrijvingstermijn van zeven of tien jaar gehanteerd. De afschrijvingstermijn wijkt af van artikel 2:386 lid 3 BW, omdat dit beter overeenkomt met de verwachte levensduur. Voor de betaalde goodwill gerelateerd aan de verwerving van kennisintensieve bedrijven

hanteert Unica een afschrijvingstermijn van tien jaar. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk jaar opnieuw beoordeeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduren en berekend volgens de lineaire methode. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Financiële vaste activa

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, worden gewaardeerd op de netto-vermogenswaarde, doch niet lager dan nihil.

Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Unica Groep B.V. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voor-

ziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen. Van een bijzondere waardevermindering is sprake wanneer de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde. De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraad grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van gewogen gemiddelde prijzen.

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten vermeerderd met de toegerekende winst en verminderd met verwerkte verliezen en gedeclareerde termijnen. Indien het resultaat op een onderhanden project niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, wordt geen winst toegerekend. De projectkosten omvatten de >>

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

direct op het project betrekking hebbende kosten, de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Projectopbrengsten en projectkosten uit hoofde van de onderhanden projecten worden als opbrengsten en kosten verwerkt in de winst-en verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum. De aan het uitgevoerde werk toe te rekenen winst wordt bepaald op basis van de op balansdatum aan het onderhanden project bestede uren in verhouding tot de naar verwachting aan het project totaal te besteden uren.

Indien het totaal van alle onderhanden projecten een debetstand vertoont, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de vlottende activa. Indien het totaal van alle onderhanden projecten een creditsaldo vertoont, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de kortlopende schulden. In het boekjaar gerealiseerde projectopbrengsten worden als opbrengsten in de winst- en verliesrekening verwerkt in de post wijziging gefactureerde omzet zolang het project nog niet is voltooid. Projectkosten zijn verwerkt in de kosten van grond- en hulpstoffen, kosten van uitbesteed werk, inleen derden en andere externe kosten.

Debiteuren

Vorderingen op handelsdebiteuren worden opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs

is gelijk aan de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Aandeel derden in het groepsvermogen

Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van geconsolideerde maatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van geconsolideerde maatschappijen wordt in de winst- en verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Voorzieningen

De voorziening garantieverplichtingen wordt opgenomen voor de geschatte kosten die naar verwachting voortvloeien uit per balansdatum lopende garantieverplichtingen uit hoofde van geleverde goederen en

diensten. Garantieclaims worden ten laste van deze voorziening gebracht. Voor de in de toekomst te betalen jubileumuitkeringen aan de medewerkers is een voorziening opgenomen. In de berekening is rekening gehouden met de achterliggende diensttijd, de leeftijden en het verwachte verloop van de medewerkers, rekening houdende met de specifieke inhoud van de jubileumregeling en de sociale lasten. De jubileumuitkering is evenredig aan de diensttijd toegerekend en contant gemaakt tegen 5%.

Kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Gefactureerde omzet

Gefactureerde omzet betreft de in rekening gebrachte bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten.

Aandeel in het resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van de deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij Unica Groep B.V. geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Bij deelnemingen waar geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële

beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.

Lonen en salarissen

Unica Groep B.V. heeft diverse pensioenregelingen. Deze regelingen worden gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten verzekeringsmaatschappijen en bedrijfstakpensioenfondsen. De pensioenverplichtingen uit hoofde van de regeling met het bedrijfstakpensioen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerderbenadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen er bestaan naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de vennootschap en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

Unica kent een middelloonregeling.

Ultimo 2016 (en 2015) waren er geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Winstbelastingen, ontvangen en betaalde interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. ■

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

01 Immateriële vaste activa

Goodwill

Het verloop is als volgt:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Boekwaarde per 1 januari	5.128	2.126
Investering	273	2.723
Toename als gevolg van consolidatie	0	1.005
	5.401	5.854
Afschrijving	807	726
Boekwaarde per 31 december	4.594	5.128
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	3.586	4.375
Historische kostprijs per 31 december	8.180	9.503
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	4.375	3.233
Historische kostprijs per 1 januari	9.503	5.359

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

02 Materiële vaste activa

Het verloop is als volgt:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	BEDRIJFS- GEBOUWEN EN -TERREINEN	ANDERE VASTE BEDRIJFS- MIDDELEN	TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA 2016	TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA 2015
Aanschaffingswaarde per 1 januari	2.361	19.524	21.885	14.177
Investeringsen	796	2.889	3.685	2.463
Toename als gevolg van consolidatie		1.288	1.288	4.717
	3.157	23.701	26.858	21.357
Desinvesteringen	0	0	0	2.758
Aanschaffingswaarde per 31 december	3.157	23.701	26.858	18.599
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	1.241	14.585	15.826	10.197
Afschrijvingen	251	2.481	2.732	2.549
Toename als gevolg van consolidatie	0	634	634	2.567
	1.492	17.700	19.192	15.313
Terugboeking afschrijving op desinvesteringen	0	0	0	2.758
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	1.492	17.700	19.192	12.555
Boekwaarde per 31 december	1.665	6.001	7.666	6.044
Boekwaarde per 1 januari	1.119	4.925	6.044	3.980

De afschrijvingspercentages voor bedrijfsgebouwen en -terreinen liggen tussen de 3% en 10% en voor de andere bedrijfsmiddelen tussen de 10% en 50%.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

03 Financiële vaste activa

Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen

Dit betreft:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	BELANG %	2016	2015
IC CUW v.o.f. te Zwolle	50%	310	300
Installatie combinatie v.o.f. I4Care te Zwolle	50%	0	0
v.o.f. Thales Unica te Huizen	50%	0	0
UDV Energie Druten v.o.f. te Hoevelaken	50%	0	0
UDV Energie Schuttersveld v.o.f. te Hoevelaken	50%	0	0
UDV Energie Zuideramstel v.o.f. te Hoevelaken	50%	11	14
Unica DuraVermeer Datacenters v.o.f. te Hoevelaken	50%	0	0
Gaia Energy v.o.f. te Hoevelaken	33%	0	0
v.o.f. Four Care te Enschede	25%	0	0
Installatie Combinatie Isala v.o.f. te Bunnik	25%	0	180
Zorgbeheer Isala v.o.f. te Bunnik	25%	50	0
		371	494

Het verloop van de deelnemingen in overige verbonden maatschappijen is als volgt:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	494	508
Aandeel resultaat deelnemingen waarin wordt deelgenomen	357	186
Dividend	-480	-200
STAND PER 31 DECEMBER	371	494

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Andere deelnemingen

Dit betreft:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	BELANG %	2016	2015
Helhout Holding B.V. te Den Dolder	55%	0	384
GreenStep B.V. te Houten	50%	33	33
UR Cool B.V. te Den Ham	50%	0	9
Voorst Energie B.V. te Zwolle	50%	40	31
Servicepartners Midden-Holland B.V. te Bodegraven	33%	6	6
		79	463

Gezien de korte doorlooptijd tussen balansdatum en het moment van opmaken van de jaarrekening is het niet mogelijk gebleken de definitieve jaarrekeningen van alle minderheidsdeelnemingen te verkrijgen. Derhalve zijn ten behoeve van de post deelnemingen de resultaten over het boekjaar 2016 geschat op basis van tussentijdse berichtgeving en managementinformatie.

Het verloop is als volgt:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	463	1.660
Verwerving nieuwe deelnemingen	0	271
Helhout Holding B.V. in consolidatie opgenomen	-212	-1.571
Aandeel resultaat deelnemingen waarin wordt deelgenomen	24	130
Dividend	-196	-27
STAND PER 31 DECEMBER	79	463

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Vorderingen op deelnemingen

Dit betreft een vijftal leningen waarover een rentepercentage van 2,5% - 5% in rekening wordt gebracht. Aflossingen vinden plaats in onderling overleg. Nadere zekerheden zijn niet gesteld. Een tweetal leningen is achtergesteld ten opzichte van andere schuldeisers van de betreffende deelnemingen. Het totaal van deze twee vorderingen bedraagt € 162.000.

Het verloop van de vorderingen is als volgt weer te geven:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	959	2.507
Uitgegeven leningen	48	135
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	-177	-929
Mutatie voorziening	0	-754
STAND PER 31 DECEMBER	830	959

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

04 Vorderingen

Debiteuren

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Debiteuren	53.603	46.369
Voorziening dubieuze debiteuren	-2.260	-1.134
	51.343	45.235

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Voor een bedrag van € 1.413.000 (2015: € 316.000) staan de liquide middelen op geblokkeerde rekeningen en staan derhalve niet ter vrije beschikking van de groep.

05 Groepsvermogen

Voor een nadere toelichting ter zake wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans van Unica Groep B.V.

06 Aandeel van derden in het groepsvermogen

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	1.370	0
Aandeel derden in het resultaat	838	861
Toename als gevolg van consolidatie	468	999
Vermindering belang derden	-47	0
Uitgekeerd dividend	-1.121	-490
STAND PER 31 DECEMBER	1.508	1.370

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

07 Voorzieningen

Deze betreffen:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Garantieverblijven	1.668	2.095
Jubiläumverblijven	1.191	1.130
	2.859	3.225

De verblijven zijn langlopend van aard.

Het verloop van de verblijven voor garantieverblijven is als volgt:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	2.095	1.825
Dotatie	3.247	2.921
Onttrekking	-3.674	-2.651
STAND PER 31 DECEMBER	1.668	2.095

Het verloop van de jubiléumverblijven is als volgt:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	1.130	970
Mutatie	61	160
STAND PER 31 DECEMBER	1.191	1.130

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

08 Onderhanden projecten in opdracht van derden

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Onderhanden projecten in opdracht van derden	256.316	207.270
Gedeclareerde termijnen	-268.704	-217.614
	-12.388	-10.344

Uitsplitsing onderhanden projecten

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Bedrag waarmee de gedeclareerde termijnen de waarde van de verrichte projecten overschrijdt	-50.879	-38.500
Bedrag waarmee de waarde van de verrichte projecten de gedeclareerde termijnen overschrijdt	38.491	28.156
	-12.388	-10.344

In het boekjaar werd ter zake van onderhanden projecten een bedrag van € 489.000 aan rente geactiveerd.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

09 Belastingen en premies sociale verzekeringen

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Omzetbelasting	3.284	8.745
Loonbelasting	3.344	2.909
Vennootschapsbelasting	108	0
	6.736	11.654

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

ING Bank N.V., ABN AMRO Bank N.V., Rabobank en N.V. Nationale Borgmaatschappij hebben aan Unica Groep B.V. en haar dochtervennootschappen kredieten in rekening-courant verstrekt en/of garantiefaciliteiten geboden. In verband hiermee hebben de groepsmaatschappijen zich jegens deze bankiers hoofdelijk aansprakelijk gesteld. Het totaal van de afgegeven bankgaranties beloopt € 7,4 miljoen. De vennootschap heeft overeenkomsten afgesloten inzake leasing van bedrijfsauto's. De totale jaarlast bedraagt € 8 miljoen. De leaseverplichtingen van 1 tot 5 jaar bedragen € 18 miljoen. De leaseverplichtingen langer dan 5 jaar bedragen € 1 miljoen. Door de groep zijn huurverplichtingen aangegaan die leiden tot een jaarlijkse last van € 4,2 miljoen. De huurverplichting na 5 jaar bedraagt € 582.000.

De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schuld inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid als geheel. De rechtspersoon is firmant in meerdere vennootschappen onder firma en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van deze vennootschappen onder firma.

Unica heeft de verplichting de resterende aandelen in Unica Schutte ICT B.V. en Helhout Holding B.V. in 2017 respectievelijk in 2017 en 2018 over te nemen.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

10 Gefactureerde omzet

De omzetverdeling is als volgt:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Projectenbedrijven	106.741	84.094
Technisch beheer	156.188	129.718
Gespecialiseerde bedrijven	120.913	98.013
	383.842	311.825
Intercompany	-27.206	-19.711
	356.636	292.114

De omzet wordt overwegend in Nederland gerealiseerd.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

11 Lonen en salarissen

In de salariskosten van 2016 is een bedrag groot € 850.000 (2015: € 617.000) begrepen als bezoldiging van de leden van de directie. Dit is inclusief een pensioenlast van € 28.000. De commissarissenbeloning bedroeg over het boekjaar € 74.000 (2015: € 74.000).

Pensioenen

De pensioenregeling is gefinancierd door afdrachten aan het Pensioenfonds Metaal en Techniek. Daarbij worden de opgebouwde aanspraken steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen.

De dekkingsgraad van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds respectievelijk ondernemingspensioenfonds bedraagt ultimo 2016 97,2% (eind januari 2017: 98,6%). Op basis van de uitvoeringsovereenkomst heeft de vennootschap geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Aantal werknemers

Eind 2016 bedroeg het aantal medewerkers van de in de consolidatie betrokken vennootschappen 2.017 FTE.

De verdeling over de diverse omzetgroepen is als volgt:

AANTALLEN IN FTE'S	2016	2015
Projecten	483	468
Technisch beheer	900	850
Gespecialiseerde bedrijven	557	457
Ondersteunend personeel	77	71
	2.017	1.846

De medewerkers zijn overwegend in Nederland werkzaam.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

12 Overige bedrijfskosten

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Huisvestingskosten	5.847	5.465
Verkoopkosten	1.490	1.468
Vervoerskosten	10.763	9.517
Overige personeelskosten	4.747	3.367
Algemene kosten	10.420	8.613
	33.267	28.430

Honoraria accountantsorganisatie

Het totaal van de ten laste van het resultaat van het boekjaar gebrachte honoraria voor werkzaamheden van de externe accountant en de accountantsorganisatie bedragen € 165.000. Dit bedrag is als volgt onder te verdelen:

	DELOITTE ACCOUNTANTS B.V.	OVERIG NETWERK	TOTAAL NETWERK
Controle van de jaarrekening	115.000	0	115.000
Andere controleopdrachten	10.000	0	10.000
Fiscale adviesdiensten	0	40.000	40.000
	125.000	40.000	165.000

13 Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren

De post waardeveranderingen van vaste activa bestaat in het boekjaar 2016 uit een bijzondere waardevermindering van de financiële vaste activa. Deze waardevermindering betreft de afwaardering op een aan UR Cool B.V. verstrekte lening.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

14 Financiële baten

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016			2015		
	OVERIGE VERBONDEN MAATSCHAPPIJEN	OVERIGE POSTEN	TOTAAL	OVERIGE VERBONDEN MAATSCHAPPIJEN	OVERIGE POSTEN	TOTAAL
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	16	444	460	0	896	896
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	0	42	42	-99	158	59
	16	486	502	-99	1.054	955

15 Belastingen

De effectieve belastingdruk (26,3%) wijkt af van het nominale tarief (25%). Dit wordt veroorzaakt door afschrijving goodwill en bijtelling beperkt aftrekbare kosten.

16 Waarvan aandeel van derden

Dit betreft het aandeel van derden in het resultaat van Unica Schutte ICT B.V. en Helhout Holding B.V.

Transacties met verbonden partijen

Unica Groep B.V. heeft voor een bedrag van € 1,2 miljoen gefactureerd aan Unica Financial Services B.V. inzake beheer van WKO-installaties.

TOELICHTING

OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

Warmtewet

Verantwoording in het kader van de Warmtewet met betrekking tot de levering van warmte aan gebruikers Hoog Catherijne.

Aansluitingen ultimo 2016		
t/m 100 kW	aantal	79
> 100 kW	aantal	2
Afzet warmte		
t/m 100 kW	GJ	1806
> 100 kW	GJ	289
Som van aansluitcapaciteit		
t/m 100 kW	kW	1207
> 100 kW	kW	500
Geïnvesteed vermogen	€	0
Inkoopkosten per GJ		
Vast	€ per GJ	Niet vast te stellen
Variabel	€ per GJ	Niet vast te stellen
Naar tariefcomponenten gesplitste opbrengsten		
Energieverkoop	€	32.325
Vastrecht	€	25.050
Meetkosten	€	1.976
Vaste kosten afleverset	€	24.342
Aan- en afmeldkosten	€	251
Afschrijvingskosten	€	0
Onderhoudslasten	€	83.076
Resultaat	€	868

ENKELVOUDIGE BALANS

PER 31 DECEMBER 2016 (VOOR WINSTBESTEMMING)

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S		2016		2015
Actief				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Goodwill		3.874		4.326
Financiële vaste activa (1)				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	17.334		10.958	
Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	371		494	
Andere deelnemingen	79		463	
Overige participaties	0		26	
Vorderingen op deelnemingen	830		959	
		18.614		12.900
Viottende activa				
Vorderingen				
Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	1.547		1.985	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	10.266		810	
Vordering op aandeelhouder	0		2.604	
Overige vorderingen en overlopende activa	0		1.500	
		11.813		6.899
Liquide middelen		0		6.218
		34.301		30.343

ENKELVOUDIGE BALANS

PER 31 DECEMBER 2016 (VOOR WINSTBESTEMMING)

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016		2015	
Passief				
Eigen vermogen (2)				
Geplaatst kapitaal	10.000		10.000	
Wettelijke reserve deelnemingen	55		159	
Agio	383		383	
Overige reserves	11.220		13.892	
Resultaat boekjaar	11.963		5.224	
		33.621		29.658
Kortlopende schulden				
Schulden aan kredietinstelling	362		0	
Schulden aan aandeelhouder	318		0	
Schulden aan groepsmaatschappij	0		685	
		680		685
		34.301		30.343

ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

OVER 2016

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Resultaat uit deelnemingen na belastingen		
Uit groepsmaatschappijen	11.045	4.825
Uit overige verbonden partijen	414	-121
	11.459	4.704
Overige baten en lasten na belastingen	504	520
RESULTAAT NA BELASTINGEN	11.963	5.224

TOELICHTING

OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Unica Groep B.V. Als de nettovermogenswaarde negatief is, wordt de deelneming op nihil gewaardeerd. Daarbij worden tevens andere langlopende belangen in aanmerking genomen die feitelijk moeten worden aangemerkt als onderdeel van de

nettoinvestering in de deelneming. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid. ■

TOELICHTING

OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

01 Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

	BELANG %
Unica Automatic Sprinkler B.V.	100
Unica Ecopower B.V.	100
Unica Fastcom B.V.	100
Unica Installatietechniek B.V.	100
Unica Networks & Services B.V.	100
Unica Regeltechniek B.V.	100
Unica Security B.V.	100
Regel Partners B.V.	100
Unica Schutte ICT B.V.	75
Helhout Holding B.V.	55

Met uitzondering van Unica Schutte ICT B.V. en Helhout Holding B.V. heeft Unica Groep B.V. voor bovengenoemde groepsmaatschappijen een aansprakelijkheidsstelling overeenkomstig art. 2:403 BW afgegeven.

Het verloop is als volgt:

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	10.958	5.021
In consolidatie opgenomen vennootschap	322	1.016
Verwerving nieuwe deelnemingen	47	508
Resultaat	11.405	5.055
Dividend	-5.398	-642
STAND PER 31 DECEMBER	17.334	10.958

Deelnemingen in overige verbonden partijen

Voor het verloop van en de toelichting op de onderscheiden posten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

TOELICHTING

OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

02 Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 50 miljoen, onderverdeeld in 50 miljoen gewone aandelen van € 1 nominaal. De gewone aandelen zijn onderverdeeld in aandelen-A, -B, -C, -D en -E.

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Geplaatst en volgestort zijn:		
5.000.000 gewone aandelen-A	5.000	5.000
5.000.000 gewone aandelen-B	5.000	5.000
STAND PER 31 DECEMBER	10.000	10.000

Wettelijke reserve deelnemingen

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	159	618
Afname	-104	-459
STAND PER 31 DECEMBER	55	159

Agio

Betreft het verschil tussen de waarde van de indertijd ingebrachte activa en de nominale waarde van de uitgegeven aandelen.

Overige reserves

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	13.892	13.077
Toevoeging reserve deelnemingen	104	459
Dividenduitkering	-8.000	-2.000
Uit resultaatbestemming 2015/2014	5.224	2.356
STAND PER 31 DECEMBER	11.220	13.892

De overige reserves zijn voor 50% gekoppeld aan de aandelen-A en voor 50% aan aandelen-B.

Resultaat boekjaar

BEDRAGEN IN 1.000 EURO'S	2016	2015
Stand per 1 januari	5.224	2.356
Resultaat boekjaar	11.963	5.224
Resultaatbestemming, naar overige reserves	-5.224	-2.356
STAND PER 31 DECEMBER	11.963	5.224

Winstbestemming 2015

Conform het besluit van de Algemene Vergadering is de winst over 2015 toegevoegd aan de overige reserves en is € 5 miljoen dividend uitgekeerd ten laste van de overige reserves.

»

TOELICHTING

OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

Voorstel resultaatverwerking 2016

De directie stelt aan de Algemene Vergadering voor om de winst over 2016 van € 11.963.000 toe te voegen aan de overige reserves. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt. Tevens stelt de directie aan de Algemene Vergadering voor om € 2 miljoen dividend uit te keren ten laste van de overige reserves. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt. In 2016 is een interimdividend van € 3 miljoen uitgekeerd ten laste van de overige reserves.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schuld inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid als geheel. De rechtspersoon is firmant in meerdere vennootschappen onder firma en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van deze vennootschappen onder firma.

ING Bank N.V., ABN-AMRO Bank N.V., Rabobank en N.V. Nationale Borgmaatschappij hebben aan Unica Groep B.V. en haar dochtervennootschappen kredieten in rekening-courant verstrekt en/of garantiefaciliteiten geboden. In verband hiermee heeft Unica Groep B.V. zich jegens deze bankiers hoofdelijk aansprakelijk gesteld.

Transacties met verbonden partijen

Unica Groep B.V. brengt rente in rekening aan de werkmatschappijen. In 2016 ging het om een bedrag van € 1 miljoen.

Aantal werknemers

De vennootschap heeft in 2016 geen werknemers in dienst (2015: 0).

Ondertekening van de jaarrekening

Hoevelaken, 3 april 2017

Directie:

drs. J. Quist MM
K.A.G. Moser MBA

Raad van Commissarissen:

ir. A.C. van Rhee, voorzitter
drs. H. ten Hove
ir. D. van Vliet ■

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Statutaire bepalingen omtrent de bestemming van het resultaat

De winst staat, met inachtneming van de ter zake geldende wettelijke bepalingen, ter beschikking van de Algemene Vergadering. Indien dividend uitkering wordt overwogen, brengen uitsluitend de houders van aandelen-A, c.q. die van aandelen-B, -C, -D, -E een bindend advies uit aan de Algemene Vergadering over de hoogte van het dividend op elk van voorgenoemde categorieën van aandelen; voor zover de winst niet als dividend op de betreffende categorie van aandelen wordt uitgekeerd, zal die resterende winst worden geboekt op onderscheiden rekeningen, te weten: reserve aandelen-A, reserve aandelen-B, reserve aandelen-C, reserve aandelen-D, reserve aandelen-E. ■

CONTROLEVERKLARING

VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

*Aan de Algemene Vergadering van
Unica Groep B.V.*

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Unica Groep B.V. te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Unica Groep B.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2016.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van Unica Groep B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het woord van de directie
- Het verslag over het profiel, de kerncijfers en corporate governance
- Het verslag van de raad van commissarissen
- Het verslag van de directie
- Het verslag van de ondernemingsraad
- Warmtewet
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit

de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten.

Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de

continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voor-nemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant

professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij

verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 3 april 2017

Deloitte Accountants B.V.
G.C. Hamer RA ■

07

**Bijlagen niet
behorende tot
de jaarrekening**

OVER DIT VERSLAG

Dit is het vijfde jaar waarin Unica een financiële en maatschappelijke verslaglegging toepast in het jaarverslag. Naast haar financiële prestaties wil Unica transparant rapporteren over haar sociaal maatschappelijke en ecologische prestaties. In tegenstelling tot de financiële verslaglegging, beslaat de reikwijdte van de maatschappelijke verslaglegging uitsluitend de eigen werkmaatschappijen en niet de deelnemingen en samenwerkingsverbanden. Ook Unica Schutte ICT en Hellemans Consultancy zijn niet in de maatschappelijke verslaglegging opgenomen.

De maatschappelijke componenten van dit jaarverslag zijn opgesteld volgens de richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving van het Global Reporting Initiative (GRI). Hierbij is de optie 'G4-core' gehanteerd.

Voor het bepalen van de belangrijkste maatschappelijke thema's en onderwerpen is een materialiteitsanalyse uitgevoerd waarbij het GRI-raamwerk als leidraad is gebruikt. Uit deze analyse komen een aantal materiële aspecten naar voren die zijn gekoppeld aan thema's die zich toespitsen op maatschappelijke waarde, mensen en duurzaamheid. Het afgelopen jaar zijn deze thema's opnieuw besproken met de stakeholders.

Bij het verkrijgen van de basisgegevens voor dit verslag zijn de Shared Services betrokken die verantwoordelijk zijn voor het betreffende aandachtsgebied (Finance, HRM en Kwaliteit, Arbeidsomstandigheden en Milieu (KAM)). De meeste gegevens zijn onderdeel van de reguliere controlcyclus. Gegevens over energieverbruik (gebouwgebonden en transport) worden verstrekt door leveranciers. De door Unica zelf opgewekte energie wordt separaat gemeten en jaarlijks verzameld ten behoeve van het jaarverslag.

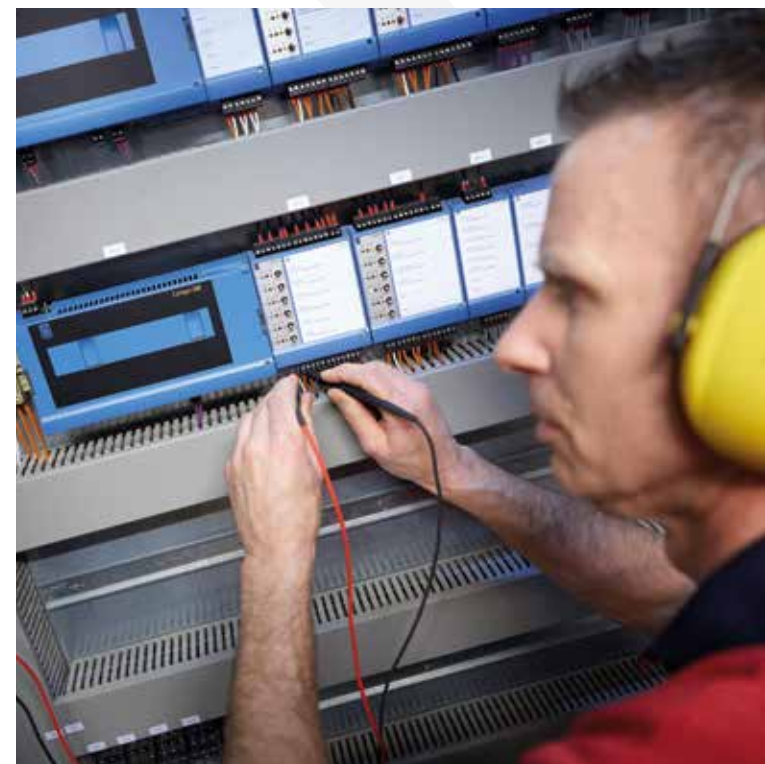
De gehanteerde definities en wijze van meten zijn afgeleid van de GRI-richtlijnen. Daar waar hier vanaf wordt geweken, is dat vermeld. Ten opzichte van eerdere verslagjaren zijn de gehanteerde definities niet gewijzigd.

De jaarrekening wordt opgemaakt door de directie en vastgesteld in de Algemene Vergadering van Unica Groep B.V. Het verslag bevat een controleverklaring van een onafhankelijke accountant.

De maatschappelijke componenten van de verslaglegging zijn goedgekeurd door de directie van Unica. Er is geen externe assurance uitgevoerd, omdat de stakeholders in gesprekken aangeven daar voornamelijk onvoldoende toegevoegde waarde in te zien.

Het overzicht van GRI-indicatoren en de bijbehorende tabellen en grafieken zijn uit duurzaamheidsoverwegingen alleen opgenomen in de digitale versie van dit verslag, dat te downloaden is via www.unica.nl/jaarverslag2016.

Voor reacties of vragen over dit verslag kunt u contact opnemen via info@unica.nl. ■

BETROKKENHEID BELANGHEBBENDEN EN MATERIALITEIT

'Samen maken we de toekomst' is het motto van Unica. Dat doet Unica samen met haar medewerkers, opdrachtgevers, leveranciers en onderaannemers, aandeelhouders en ketenpartners. Maar ook andere stakeholders spelen daarbij in meer of mindere mate een rol; de overheid en politiek, financiers, kennisinstellingen en brancheverenigingen.

Samenwerken met al deze stakeholders verloopt via verschillende vormen van communicatie. Soms gaat het om informeren, maar meestal gaat Unica het gesprek aan. De interactie met de stakeholders vindt op allerlei manieren plaats; via persoonlijk contact, symposia, seminars en workshops, klantarena's en social media.

Medewerkers

De medewerkers vormen het hart van de onderneming. Unica vindt het belangrijk om met hen te communiceren over de strategische richting van het bedrijf. Via reguliere en ingelaste vergaderingen met de Ondernemingsraad vindt er een dialoog plaats over actuele onderwerpen. Unica communiceert met al haar medewerkers over haar kernwaarden; klantgericht, resultaatgericht en samenwerken. Deze onderwerpen zijn uitgewerkt in praktische gedragsregels. Wat Unica doet, zegt en hoe zij zich presenteert, bepaalt hoe klanten, leveranciers en andere partijen over Unica denken. Medewerkers worden gestimuleerd om elkaar daarop aan te spreken.

Unica meet regelmatig de medewerkerbetrokkenheid en bespreekt individuele ambities in functionerings- en beoordelingsgesprekken. Ontwikkeling via verschillende

soorten opleiding wordt gestimuleerd door talent, ambitie en wilskracht te ondersteunen door middel van een Persoonlijk Ontwikkelings Plan (POP).

Opdrachtgevers

De dialoog met opdrachtgevers vindt plaats middels persoonlijke contacten, diepte-interviews, klantarena's, themabijeenkomsten en soms via social media. In de contacten staan de behoeften van de opdrachtgevers centraal en komen de mogelijkheden van Unica om die in te vullen aan bod. In 2016 is veelvuldig invulling gegeven aan de wens van opdrachtgevers om hen te adviseren en inspireren op het gebied van het verduurzamen van hun vastgoed en bedrijfsprocessen.

Leveranciers en onderaannemers

Unica koopt voor een groot bedrag van haar omzet in bij leveranciers en onderaannemers. Een open dialoog met deze partijen over strategische keuzes en de impact daarvan is voor Unica van wezenlijk belang. Om de kwaliteit te handhaven hanteert Unica een strikt voorkeursbeleid voor haar leveranciers. Voorkeursleveranciers worden periodiek beoordeeld op hun prestaties door de centrale inkoopafdeling.

Aandeelhouders

Het aandelenkapitaal is volledig vertegenwoordigd in de Raad van Commissarissen (RvC). De dialoog met de aandeelhouders vindt plaats tijdens de reguliere RvC-vergaderingen en middels tussentijds informeel overleg. Eénmaal per jaar wordt er een Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden, waarin de

jaarrekening en resultaatbestemming worden besproken en ter goedkeuring worden voorgelegd.

Brancheorganisaties en platforms

Voor branchebrede zaken is Unica lid van brancheorganisatie UNETO-VNI en de technische vereniging TVVL. Unica is daarnaast bestuurlijk en inhoudelijk actief in diverse organisaties en platforms, zoals de Dutch Green Building Council (DGBC), NVTG, Duurzaam Gebouwd, de Coalitie Gezonde Gebouwen, VNO-NCW en tal van lokale bedrijvenkringen. In 2016 heeft Unica zich aangesloten bij de Transitiecoalitie, een samenwerkingsverband van Nederlandse bedrijven dat aanstuurt op versnelling van de energietransitie.

Kennis- en onderwijsinstellingen

Op diverse domeinen werkt Unica samen met ROC's, HBO-instellingen en universiteiten om toekomstig arbeidspotentieel te scholen en vertrouwd te maken met de praktijk.

Ook het actief ondersteunen van onderwijsprogramma's en het stimuleren van onderzoek behoort tot de activiteiten. Unica is bijvoorbeeld lid van de adviesraad brandveiligheid van Hogeschool Saxion en ondersteunt vanuit haar expertise verschillende andere vakopleidingen. Verder is Unica leerbedrijf voor het beroepsonderwijs en participeert het met meerdere vestigingen in de Week van de Techniek, een initiatief om leerlingen uit het basisonderwijs vertrouwd en enthousiast te maken voor technische dienstverlening.

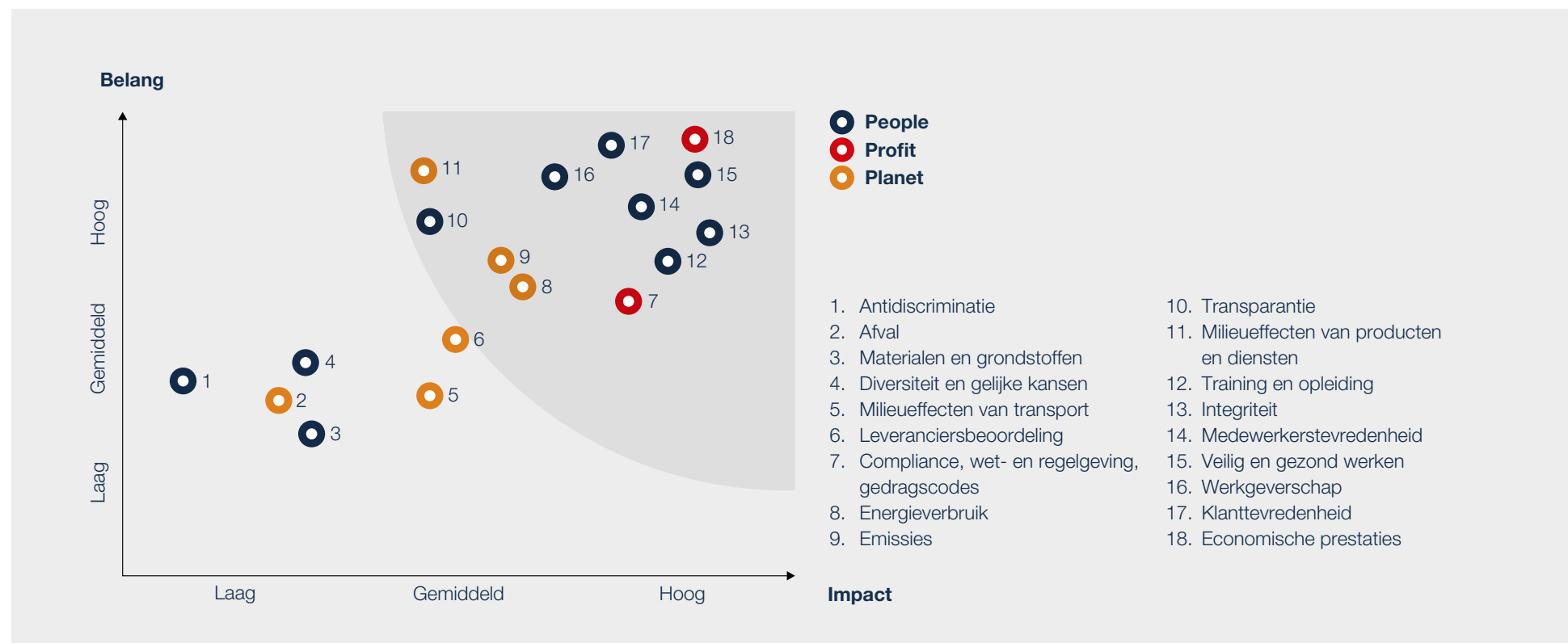
Materialiteit

Jaarlijks toetst Unica of de eerder uitgevoerde impactanalyse, samengevat in de materialiteitsmatrix, nog aansluit bij de belangen van Unica en haar belanghebbenden. Bij het inventariseren van materiële onderwerpen zijn de GRI-aspecten geanalyseerd. De analyse heeft geresulteerd in een lijst met aspecten die voor Unica niet relevant zijn en aspecten waar de activiteiten

van Unica in meer of mindere mate impact op hebben. Ter aanvulling op de analyse van de GRI-aspecten is gekeken naar andere onderwerpen waar Unica of haar stakeholders een belang bij hebben. Voorbeelden hiervan zijn transparantie en medewerkerstevredenheid.

In de materialiteitsmatrix zijn de onderwerpen opgenomen die materieel zijn. Gelet op de nuances in

belangen is de matrix richtinggevend. Het gearceerde gedeelte geeft een hoog belang voor belanghebbenden en Unica aan. Verschillende GRI-aspecten zijn gekoppeld aan de maatschappelijke thema's van Unica, die op de volgende pagina verder worden toegelicht. >>

Unica thema's

De gesprekken die Unica voert met haar stakeholders leveren waardevolle inzichten op. Deze inzichten zijn geclusterd in een aantal thema's die richting geven aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid van Unica.

ECONOMISCHE RESULTATEN	MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	MILIEUBEWUSTE INTERNE BEDRIJFSVOERING
De economische prestatie is één van de belangrijkste indicatoren voor de waardering van de oplossingen van Unica en de doelmatigheid van de inzet van productiefactoren. Het biedt de basis voor de continuïteit van Unica. Er wordt gestuurd op verschillende financiële ratio's.	Unica speelt een rol in de samenleving. Zowel structureel als op ad-hoc basis worden projecten ondersteund op het gebied van sport, cultuur, welzijn, educatie en andere sociale aspecten. De initiatieven zijn niet alleen regionaal of landelijk, maar ook internationaal. Maatschappelijke betrokkenheid omvat voor Unica ook dat het transparant is over haar prestaties.	Unica streeft naar een duurzame interne bedrijfsvoering. Hierbij richt de organisatie zich op materialen, energie en afval. Een speerpunt is het reduceren van het energieverbruik van gebouwen en transport en de daaraan gerelateerde emissies.
KETENVERANTWOORDELIJKHEID	BETROKKEN EN BEKWAME MEDEWERKERS	INTEGRITEIT
Ketenverantwoordelijkheid heeft voor Unica verschillende dimensies. In de toeleveringsketen wil Unica negatieve sociaal-maatschappelijke en ecologische aspecten vermijden door afspraken te maken met leveranciers. De verantwoordelijkheid strekt zich ook uit over de gebruiksfase van producten en diensten. Het gaat niet alleen om het afleveren van oplossingen volgens de juiste specificaties. Unica levert een steeds grotere bijdrage aan het optimaal beheren en gebruiken van techniek. Daarnaast ontplooit Unica samen met ketenpartners in de sector initiatieven die bijdragen aan verschillende aspecten van verantwoord ondernemen.	Het businessmodel van Unica draait om mensen. De kennis en kunde van het ontwerpen, realiseren en beheren van innovatieve technologische oplossingen voor opdrachtgevers is mensenwerk. Unica zorgt ervoor dat de inhoudelijke kennis van medewerkers up-to-date is en dat de persoonlijke effectiviteit wordt verstevigd. Daarnaast wordt er aandacht geschonken aan samenwerking, teamwork en betrokkenheid.	Unica vindt het van belang dat haar medewerkers integer handelen. Hiervoor zijn waarden en normen opgesteld en daarmee samenhangende regels. Unica zet daarvoor verschillende instrumenten in, zoals risicoanalyses, dilemmatrainingen en meldingsvoorzieningen voor misstanden.
KLANTTEVREDENHEID	VEILIGHEID EN GEZONDHEID	DUURZAME PRODUCTEN EN DIENSTEN
Unica wil waarde leveren voor haar opdrachtgevers. Op structurele wijze en via verschillende methodes wordt actief getoetst of Unica voldoet aan hun verwachtingen.	'Je werkt veilig, of je werkt niet', is het motto dat Unica omarmt. Unica neemt haar verantwoordelijkheid voor het creëren van een veilige werkomgeving door alle noodzakelijke maatregelen te nemen en de intrinsieke motivatie van medewerkers om veilig te werken te versterken.	Unica is ervan overtuigd dat de inzet van technologie kan bijdragen aan een duurzame samenleving. Unica richt zich in het bijzonder op de verduurzaming van de gebouwgebonden omgeving. Door het slim ontwerpen, realiseren en beheren van complexe technologische installaties wil het bedrijf koploper zijn in duurzaamheid.

Interview

Voormalig Imtech-medewerker werd Unica-collega

Dolf Nienhuis werkte achttien jaar bij Imtech Building Services toen Imtech in augustus 2015 failliet ging. Unica nam een deel van de contractportefeuille en medewerkers over. Ook Dolf verruilde zijn blauwe jas voor een rode.

“Dat Imtech failliet ging, was echt wel even slikken”, zegt Dolf. “Heel veel mensen stonden ineens op straat.” Bekomen van de schrik stelde de oplossingsgerichte servicetechnicus zichzelf een doel. “Ik wilde zo snel mogelijk weer aan het werk. Vóór 1 oktober een nieuwe baan.”

Snelreinvaart

Dat lukte inderdaad, hoewel het anders liep dan Dolf had verwacht. “Ik was bezig met solliciteren toen bleek dat Unica zoveel mogelijk werkzaamheden, klanten en medewerkers van Imtech Building Services wilde overnemen. Ineens ging alles in sneltreinvaart. Op zaterdag werd ik gebeld en op maandagochtend werd ik al samen

met zestien andere collega's bij Unica aangenomen. Dat was in het begin wel even gek, maar ik bleef storingen oplossen voor mijn 'eigen' klanten en had nog deels dezelfde collega's.”

Krachten bundelen

Dolf werkt alweer ruim een jaar als servicetechnicus bij Unica in Bodegraven. “De oud-Imtech mensen en de Unica-medewerkers vullen elkaar qua kennis en ervaring goed aan”, zegt hij. “We bundelen onze krachten om Unica beter te maken. Het is een mooi bedrijf met volop ontwikkelmogelijkheden. Ik heb bij Unica mijn plek gevonden en heb er een heleboel fijne collega's bijgekregen.” ■

unica

“Unica is een mooi bedrijf waar ik mezelf kan blijven ontwikkelen”

Het uitgebreide interview leest u op www.unica.nl/jaarverslag2016.

Dolf Nienhuis, Unica

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

Dit verslag is gebaseerd op het basis GRI raamwerk ('In accordance'- optie Core). Er is geen externe assurance uitgevoerd.

Generieke indicatoren

GRI-INDICATOR	OMSCHRIJVING	VINDPLAATS OF TOELICHTING
Strategie en analyse		
G4-1	Verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde van de organisatie over de relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie.	Pagina 3 en 4
Organisatieprofiel		
G4-3	Naam van de organisatie.	Unica
G4-4	Voornaamste merken, producten en/of diensten.	Pagina 7
G4-5	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie.	Hoevelaken, Nederland
G4-6	Het aantal landen waar de organisatie actief is.	Hoofdzakelijk Nederland
G4-7	Eigendomsstructuur en rechtsvorm.	Pagina 7 en 11
G4-8	Afzetmarkten (geografische verdeling, sectoren en soorten klanten).	Pagina 7
G4-9	Omvang van de verslaggevende organisatie.	Pagina 67
G4-10	Totale personeelsbestand naar type werk, geslacht, arbeidsovereenkomst en regio.	De verdeling naar regio is niet relevant. De activiteiten vinden voornamelijk in Nederland plaats.
G4-11	Percentage werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt.	Gehele organisatie m.u.v. leden van de directie.
G4-12	Beschrijving van de toeleveringsketen van de organisatie.	Pagina 68
G4-13	Significante veranderingen tijdens de verslaggevingperiode voor wat betreft omvang, structuur, eigendom of de waardeketen.	Pagina 3 en 40
G4-14	Uitleg over de toepassing van het voorzorgsprincipe door de verslaggevende organisatie.	Niet van toepassing
G4-15	Extern ontwikkelde economische, milieugerelateerde en sociale charters, principes of andere initiatieven die door de organisatie worden onderschreven.	Pagina 19 t/m 22
G4-16	Lidmaatschappen van verenigingen (zoals brancheverenigingen) en nationale en internationale belangenorganisaties.	Pagina 68
Materiële aspecten en reikwijdte		
G4-17	a. Overzicht van entiteiten opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de organisatie of in gelijkwaardige documentatie. b. Entiteiten in de geconsolideerde jaarrekening die niet zijn opgenomen in het verslag.	Pagina 35 t/m 65
G4-18	Proces voor het bepalen van de inhoud en specifieke afbakening van het verslag en hierbij gehanteerde uitgangspunten.	Pagina 67

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

GRI-INDICATOR	OMSCHRIJVING	VINDPLAATS OF TOELICHTING
G4-19	Overzicht van materiële onderwerpen die tijdens het proces ter bepaling van de inhoud van het verslag zijn vastgesteld.	Pagina 69
G4-20	Afbakening per materieel onderwerp binnen de organisatie.	Pagina 69
G4-21	Afbakening van de materiële onderwerpen buiten de organisatie.	Pagina 69
G4-22	Gevolgen van een eventuele herformulering van informatie die in een eerder verslag is verstrekt en de redenen voor deze herformulering.	Niet van toepassing
G4-23	Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes ten aanzien van de reikwijdte en afbakening.	Er vonden geen significante veranderingen plaats.
Betrokkenheid stakeholders		
G4-24	Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken.	Pagina 68
G4-25	Uitgangspunten voor de inventarisatie en selectie van belanghebbenden.	Pagina 68
G4-26	Wijze waarop belanghebbenden worden betrokken.	Pagina 68
G4-27	De voornaamste onderwerpen en vraagstukken die naar voren zijn gekomen in betrokkenheid met belanghebbenden en hoe de organisatie hierop heeft gereageerd.	Pagina 70
Profiel van het verslag		
G4-28	Verslaggevingperiode waarop de verstrekte informatie betrekking heeft.	2016
G4-29	Datum van het vorige verslag.	20 april 2016
G4-30	Verslaggevingcyclus.	Jaarlijks
G4-31	Contactpersoon voor vragen over het verslag of de inhoud daarvan.	info@unica.nl
G4-32	a. De 'in accordance'-optie die de organisatie heeft gekozen. b. GRI-index voor de gekozen optie. c. Verwijzing naar het externe assurance-rapport, in geval het rapport extern is geverifieerd.	Unica heeft de 'in accordance' – optie Core gekozen. De GRI-index vindt u op pagina 72. De in dit verslag opgenomen jaarrekening 2016 is door een onafhankelijke accountant gecontroleerd (pagina 64 en 65). Unica heeft geen voornemen om een assurance te laten uitvoeren op de maatschappelijke aspecten.
G4-33	Beleid en huidige praktijk met betrekking tot het verkrijgen van externe assurance op het verslag.	
Governance		
G4-34	Bestuursstructuur van het hoogste bestuurslichaam en de commissies die verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming ten aanzien van economische, sociale en milieu-impact.	Pagina 10, 15 en 16
Ethiek en integriteit		
G4-56	Beschrijving van de gehanteerde waarden, principes, standaarden en gedragsnormen binnen de organisatie, zoals een gedragscode.	Pagina 27

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

Specifieke indicatoren

GRI-INDICATOR	OMSCHRIJVING	VINDPLAATS OF TOELICHTING
G4-DMA Economisch <i>Aspect: Economische performance</i> G4-EC1 G4-EC3	Betrokkenheid belanghebbenden en materialiteit. Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd. Dekking van de verplichtingen in verband met het vastgestelde uitkeringsplan van de organisatie.	Pagina 67 t/m 70 Pagina 9 Pagina 54
Milieu <i>Aspect: Energie</i> G4-EN3	Energieverbruik binnen de organisatie (incl. verbruik van en hoeveelheid fossiel en niet-fossiel, methodes/standaarden en conversiefactoren).	Pagina 76
<i>Aspect: Emissie</i> G4-EN15 G4-EN16	Directe emissies (Scope 1) van broeikasgassen, incl. hoeveelheid, standaard/methodes van meten en conversiefactor. Indirecte emissies (Scope 2) van broeikasgassen, incl. hoeveelheid, standaard/methodes van meten en conversiefactor.	Pagina 77 Pagina 77
<i>Aspect: Afval</i> G4-EN23	Gewicht van afval per type en afvalverwerkingsmethode (hergebruik, recycling, verbranding etc.) en vaststelling van de afvalverwerkingsmethode.	Pagina 78
<i>Aspect: Transport</i> G4-EN30	Significante milieugevolgen van het transport van producten en andere goederen en materialen die worden gebruikt voor de activiteiten van de organisatie en het vervoer van personeelsleden.	Pagina 77
<i>Aspect: Producten en diensten</i> G4-EN27	Initiatieven ter compensatie van de milieugevolgen van producten en diensten en de omvang van deze compensatie.	Pagina 24 en 77
Sociaal <i>Aspect: Werkgeverschap</i> G4-LA1 G4-LA2	Totaal aantal (nieuwe) werknemers en personeelsverloop per leeftijdsgroep en geslacht Uitkeringen aan voltijd werknemers die niet beschikbaar zijn voor tijdelijke of parttime werknemers, per grootschalige activiteit.	Pagina 81 Alle vormen van beloningen zijn ook voor deeltijdmedewerkers beschikbaar.

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

GRI-INDICATOR	OMSCHRIJVING	VINDPLAATS OF TOELICHTING
<i>Aspect: Veilig en gezond werken</i> G4-LA6	Aard en aantallen van letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen- en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen per regio en geslacht.	Pagina 27 en 80
<i>Aspect: Opleiding en training</i> G4-LA9 G4-LA10 G4-LA11	Gemiddeld aantal uur training per werknemer (per werknemerscategorie en geslacht). Programma's voor competentie management en levenslang leren die de blijvende inzetbaarheid van medewerkers garanderen en hen helpen bij het afronden van hun loopbaan. Percentage medewerkers dat regelmatig wordt ingelicht omtrent prestatie- en loopbaanontwikkeling, onderverdeeld naar geslacht en medewerker categorie.	Pagina 80 Pagina 25, 26 en 80 Pagina 25, 26 en 80
<i>Aspect: Leveranciers-beoordeling (milieu, arbeidsomstandigheden, mensenrechten)</i> G4-LA14	Het percentage nieuwe leveranciers dat gecontroleerd is op onze criteria.	Er zijn geen nieuwe leveranciers toegevoegd waarbij er een significant risico is op het niet voldoen aan onze criteria.
<i>Aspect: Anti-corruptie</i> G4-SO3 G4-SO4 G4-SO5 G4-SO7	Totaal aantal en percentage activiteiten die beoordeeld zijn op risico's met betrekking tot corruptie, en de vastgestelde significante risico's. Communicatie en trainingen over anti-corruptiebeleid en procedures. Bevestigde incidenten met corruptie en genomen maatregelen. Totaal aantal rechtszaken vanwege concurrentiebelemmerend gedrag, antikartel-, en monopolistische praktijken, alsmede de resultaten van deze rechtszaken.	Pagina 27 Pagina 27 Er vonden geen incidenten plaats. Niet van toepassing
<i>Aspect: Klanttevredenheid</i> G4-PR5	Resultaat van klanttevredenheidsonderzoek.	Pagina 22
<i>Aspect: Compliance</i> G4-PR9	Monetaire waarde van significante boetes wegens het niet naleven van wet- en regelgeving.	Er vonden geen sancties plaats.

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

01 Direct en indirect energieverbruik door primaire energiebron (G4-EN3)

	EENHEID	2016	2015
Energieverbruik			
Gebouwgebonden energieverbruik	GJ	22.804	23.700
Gebouwgebonden energieverbruik	GJ/m²	0,748	0,774
Energieverbruik voertuigen	GJ	72.076	67.437
Aantal gedeclareerde km (privéauto) in GJ	GJ	6.281	11.124
Aantal getankte liters benzine in GJ	GJ	7.104	7.099
Aantal getankte liters diesel in GJ	GJ	58.687	49.212
Aantal getankte liters LPG in GJ	GJ	0	2
Zelf opgewekte warmte uit WKO (gas equivalent)	m³	25.555	40.720
Zelf opgewekte koude uit WKO (gas equivalent)	m³	25.427	37.888
Het betreft:			
• Hoevelaken			
• Oosterhout			
• Rotterdam			
• Venlo			
Zelf opgewekte elektriciteit door PV-panelen	kWh	75.708	72.186
Het betreft:			
• Hoevelaken			
Geen informatie ontvangen van:			
• Oosterhout			
• Rotterdam			
• Venlo			

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

02 Directe en indirecte emissies (G4-EN15 en 16)

UNICA		EENHEID	GEGEVENS	CO ₂ -EQUIVALENT 2016	GEGEVENS	CO ₂ -EQUIVALENT 2015
CO₂ scope 1						
Aardgas voor verwarming	Brandstoffen	m ³	180.432	340	170.027	320
Koudemiddel	Emissies	kg	0	0	0	0
Personenwagen benzine	Zakelijk verkeer	liter	215.281	590	215.115	589
Personenwagen diesel	Zakelijk verkeer	liter	1.630.187	5.266	1.367.003	4.415
Personenwagen LPG	Zakelijk verkeer	liter	0	0	77	0,1
(Sub)totaal				6.196		5.324
CO₂ scope 2						
Ingekochte elektriciteit	Elektriciteit	kWh	1.899.223	999	1.826.633	961
Waarvan groene stroom uit biomassa	Elektriciteit	kWh	703.346	-237	708.427	-239
Waarvan groene stroom uit windkracht	Elektriciteit	kWh	806.786	-424	722.158	-380
Waarvan groene stroom uit waterkracht	Elektriciteit	kWh	346.271	-182	388.292	-204
Waarvan groene stroom uit zonne-energie	Elektriciteit	kWh	42.140	-22,2	17.951	-9,44
Zelf opgewekte teruggeleverde stroom	Elektriciteit	kWh	7.587	-7,1	5.130	-2,7
Personenwagen	Zakelijk verkeer	km	2.574.855	565	4.560.328	1.001
(Sub)totaal				692		1.127
CO₂ scope 3						
Drinkwater	Water & afvalwater	m ³	4.748	1,41	4.272	1,27
Papier met milieukeurmerk	Kantoorpapier	kg	33.919	41	38.029	45,90
(Sub)totaal				42,41		47,17
Totaal						
Totaal				6.932		6.500
Compensatie				-340		-320
Netto CO ₂ -uitstoot		ton		6.592		6.180

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

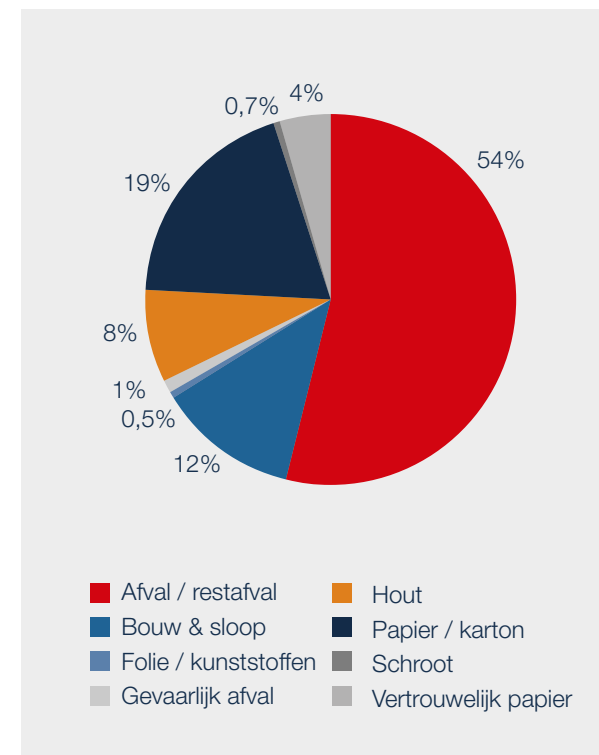
TABELLEN EN GRAFIEKEN

03 Afvalstromen 2016 (G4-EN23)

Onderstaand een verdeling van de afvalstoffen van Unica in 2016. Van enkele vestigingen zijn de afvalstromen niet bekend, deze zijn niet in het totaalvolume meegenomen. Jaarlijks wordt de verdeling van afvalstoffen inzichtelijk gemaakt. Afval dat van bouwplaatsen komt is niet inzichtelijk omdat dit niet onder de verantwoordelijkheid van Unica wordt afgevoerd. De verwerkingsmethode van de afvalstromen is conform de Nederlandse maatstaven.

04 Labeling kantoren Unica

VESTIGING	POSTCODE - NUMMER	ENERGIELABEL 2016	BREEAM
Alkmaar	1821 BT - 3m	nb	*** (Very Good)
Amsterdam	1042 AX - 92	A	
Arnhem	6831 AE - 19	nb	
Bodegraven	2411 NG - 2	nb	
Eindhoven	5692 EG - 5204	nb	
Emmen	7812 HZ - 34	A+	*** (Very Good)
Geleen	6163 HG - 8	nb	
Groningen	9743 AJ - 5	A	
Hengelo	7555 EL - 46a	nb	
Hoevelaken	3871 MT - 15	A++	
Oosterhout	4901 BC - 1	A	
Rotterdam	3045 AS - 200	A+	
Venlo	5928 LD - 2	A	
Zwolle	8024 HA - 2	B	

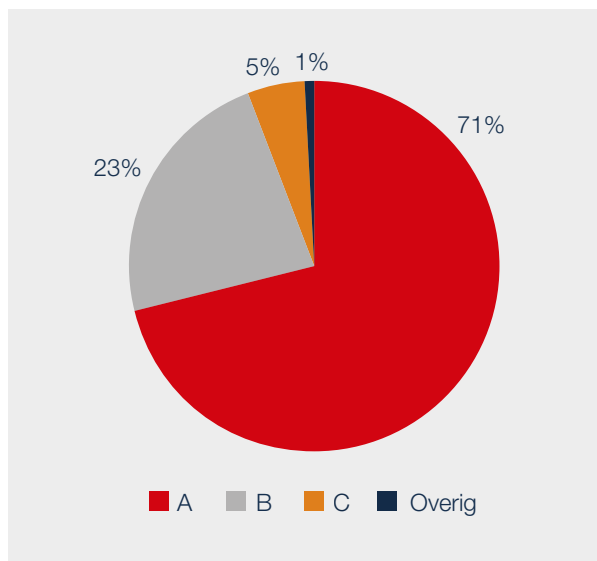
AFVALSTROMEN 2016

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

05 Labeling auto's (geel kenteken)

	A	B	C	D	E
2016	459	148	33	3	1
2015	474	148	20	1	0

VERDELING LABELING WAGENPARK 2016

OPLEIDINGENCENTRUM ZADKINE IN ROTTERDAM.

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

06 Letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen- en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen per regio (G4-LA6)

ONGEVALLEN OVERZICHT	2016	2015
Ongevallen frequentie-index	4,4	4,4
Gemiddelde verzuimduur	44,8 dagen	19,3 dagen
Ongevallenverzuimpercentage	0,18%	0,16%
Ziekteverzuim	4,5%	4,3%
Aantal meldingen aan de Arbeidsinspectie als gevolg van een ongeval	2	3
Aantal meldingen met dodelijke afloop	0	0

07 Opleiding, prestatie en loopbaanontwikkeling (G4-LA9, 10 en 11)

DEELNEMERS	2016	2015
Persoonlijke effectiviteit	55	110
Management	43	88
Klant en commercie	66	24
Projectmanagement	18	13
Vakopleidingen	1.732	940

Er wordt gemiddeld 24,9 uur per medewerker per jaar besteed aan opleidingen.

Er is geen onderverdeling naar werknemerscategorie gehanteerd (G4-LA9).

98% van de medewerkers wordt regelmatig ingelicht over prestatie- en loopbaanontwikkeling.

24% van de medewerkers heeft een persoonlijk opleidingsplan (G4-LA11).

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

TABELLEN EN GRAFIEKEN

08 Totale personeelsbestand, inclusief in- en uitstroom (G4-LA1)

	2016	MAN	VROUW	2015	MAN	VROUW
Aantal medewerkers	2.080	1.914	166	1.959	1.794	165
Tijdelijk dienstverband	258	202	56	231	189	42
Vast dienstverband	1.822	1.712	110	1.728	1.605	123
Ondersteunend	14%	8%	75%	13%	9%	74%
Indirect	39%	37%	24%	39%	36%	25%
Direct	47%	55%	1%	48%	55%	1%
Aantal FTE	2.017	1.856	161	1.846	1.681	165

Peildatum week 52 van 2016.

	INSTROOM 2016						UITSTROOM 2016					
	MAN	%	VROUW	%	TOTAAL	%	MAN	%	VROUW	%	TOTAAL	%
Medewerkers < 30 jaar	76	3,8%	10	0,5%	86	4,2%	24	1,2%	5	0,2%	29	1,4%
Medewerkers 30-39 jaar	57	2,8%	3	0,1%	60	3,0%	49	2,4%	6	0,3%	55	2,7%
Medewerkers 40-49 jaar	64	3,2%	14	0,7%	78	3,9%	40	2,0%	7	0,3%	47	2,3%
Medewerkers 50-59 jaar	37	1,8%	4	0,2%	41	2,0%	15	0,7%	1	0,0%	16	0,8%
Medewerkers > 60 jaar	10	0,5%	0	0,0%	10	0,5%	16	0,8%	0	0,0%	16	0,8%
Totaal	244	12,1%	31	1,5%	275	13,6%	144	7,1%	19	0,9%	163	8,1%

Percentage in- of uitstroom o.b.v. de gemiddelde personeelsbezetting van 2016. Peildatum week 52 van 2016.

BEGRIPPENLIJST

Belastingdruk	Belastingen in percentage van het resultaat uit gewone bedrijfsvoering
Cashflow	Nettowinst plus afschrijvingen
Current ratio	Vlottende activa/kortlopende schulden
EBIT	Resultaat voor interest en belastingen
EBITA	Resultaat voor interest, belastingen en afschrijvingen goodwill
EBITA-marge	EBITA/omzet
EBITDA	Resultaat voor interest, belastingen, afschrijving materiële vaste activa en goodwill
EBT	Resultaat voor belasting
GRI	Global Reporting Initiative
KPI	Kritische Prestatie Indicator
Quick ratio	Vlottende activa minus voorraden/kortlopende schulden
Rendement eigen vermogen	Netto-winst in percentage eigen vermogen
Solvabiliteit	Eigen vermogen/totaal vermogen
Werkzaam vermogen	Eigen vermogen plus aandeel derden plus voorzieningen

Colofon

Unica Groep
Postbus 202
3870 CE Hoevelaken
T 033 - 247 80 80
info@unica.nl
www.unica.nl

Redactie

Unica Groep, Veronique van der Waal

Ontwerp

JOUW® bureau

Fotografie

Jeroen Keep, Casper Heij, Speer, Zebra Fotostudio's

Drukwerk

Zalsman

© Unica Groep. Alle rechten voorbehouden. Unica heeft dit jaarverslag met zorg samengesteld en is op geen enkele wijze aansprakelijk voor eventuele onjuistheden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van Unica.

